

בעזרת
השם
יתברך

ספר
הערב רב

וכל המסתערף
חלק עשידי

על פי ספר הקדוש
שער הפסוקים
לרבינו האריז"ל

יוצא לאור בעזהש"ת על ידי

הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

מנחם אב תשס"ד לפ"ק

עיה"ק ירושלים תובב"א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

חלק עשירי

על פי ספר הקדוש שיער הפסוקים להאריז"ל

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה"ערב רב", ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואינן לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממון. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואינן בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ה"ו.

עוד יבואר, שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים. כמבואר בזהר חדש וז"ל (זהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאינו אדם יכול לשער עד כמה שיסבול בזה ובבא על זה שיעור את הערב רב, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתי עבודה זרה של דור הפלגה של הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שגילה לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד האריז"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

ב הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם, ולעורר לבות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעינן בספר הזה.

במקום הקדמה

והנה מה שכתב בפתחילת דבריו ואפילו כל אינון
 דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיהו וכו', עם
 היות שפשמנו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעו"ה אשר
 התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה
 אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות
 יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני
 סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים
 במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו
 בשמים. ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך
 הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזוהר בפרשת
 בראשית דף כ"ה ע"ב וזה לשונו על פסוק אלה תולדות
 השמים והארץ. שחמשה מינים יש בערב רב ומן הג'
 מינים מהם הוא הנקרא בת גבורים דעלייהו אתמר
 המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסמרא
 דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו'
 ונעשה לנו שם בכנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושון
 בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד
 לון וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק
 בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו
 ולא יצא לאויר העולם.

תוכן עניני "ערב רב" מספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

שער הפסוקים להאריז"ל פרשת ויגש..... יג

שער הפסוקים – פרשת ויגש..... יג

א. כל אותם המצריים שבדור ההוא, היו הניצוצות של השחתת הזרע דאדם הראשון, והם הם בחינת הערב רב שיצאו ממצרים..... יג

שער הפסוקים להאריז"ל פרשת שמות..... יג

שער הפסוקים – פרשת שמות..... יג

ב. עניני בירור הנשמות שבכל דור ודור וענין גלות מצרים וערב רב..... יג

ג. אדם הראשון היה כולל כל הנשמות, והיה כולל כל העולמות..... יד

ד. רוב הנשמות שבמצרים או כולם, היו מעורבות בין הקליפות הנקראים מצרים יד.....

ה. ניצוצות קרי של נשמות קדושות שהוליד אדם הראשון בק"ל שנים הראשונים הנקראים נגעי בני אדם, גיירם יוסף הצדיק ומהל אותם..... טו

ו. כל אותם השדין ורוחין, שנבראו באותם ק"ל שנה שפירש אדם מוחה כנודע, כלם נשמות עליונות קדושות מבחי' הדעת, ונתערבו בקליפות, וצריכות לגולים רבים לצרפם וללכנם, עד תום חלאתם מהם, ע"י גלגולים רבים... טז

ז. יעקב בחיר שבאבות התחיל תיקון הנשמות ותיקן אדם הראשון – ולא נולדה אומת ישראל עד יעקב אבינו..... טז

ח. ענין גלגולי נשמות שבדור המבול, שהיו מורדים ומפירים בהשם יתברך, ועיקר הטאם היה בהשחתת זרעם על הארץ..... טז

ט. דור המבול נקראים "רעת האדם", וגופם נמוחו במבול, תמורת טיפת רותחין של השחתת זרעם על הארץ..... יז

י. ענין גלגולי נשמות שבדור הפלגה..... יז

יא. ענין גלגולי נשמות שבאנשי סדום..... יח

יב. אדם הראשון כפר בעיקר, וכנגדם היו דור הפלגה שבנו מגדל וכפרו בעיקר, ורצו לעלות בקרדומות לרקיע להלחם בעיקרו של עולם..... יט

יג. אדם הראשון עבר על הדינים שנצטווה עליהם, וכנגד זה היו אנשי סדום מרשיעים במצוה זו, להעמיד עליהם דיינים זיפנים שקרנים..... יט

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל ה

- יד. כל אלו הנזכרים לעיל, שהם: דור המבול, דור הפלגה, ואנשי סדום, חזרו להתגלגל פעם רביעי במצרים, בכני ישראל, שהיו נולדים אז בדור הגלות ההוא, ואז התחילו ליתקן..... כ
- טו. בקושיא אחת גדולה נתחבטו בה גדולי עולם, למה היה הגלות במצרים דוקא? ולמה באופן השעבוד המכוער שבמצרים?..... כ
- טז. כנגד מה שחטאו בדור המבול בהשחתת זרעם, אשר לכן נמוחו אז כימי המבול מים רותחין, לכן גם עתה גזר עליהם פרעה כל הכן הילוד היאורה תשליכוהו – וכנגד מה שחטאו בגלגול דור הפלגה הבה נלכנה לבנים ונשרפה לשרפה, לבנות את העיר ואת המגדל, לעלות ולכפור בעיקר להלחם בו, לכן עתה נאמר במקומו הבה נתחכמה לו כנגד הבה נלכנה לבנים, וימררו את חייהם, לבנות פיתום ורעמסס, כנגד העיר והמגדל ההם..... כ
- יז. יש נשמות שנתקנו לגמרי ונתגלגלו בכני ישראל ההם שבדור ההוא אחר שירדו למצרים, ויש בהם נשמות שלא נתקנו, ונתגלגלו בכני המצרים עצמם, אותם שמל יוסף – גם יעקב אבינו היה מנייר גיורים במצרים, והם בחינות הנשמות הנזכר..... כא
- יח. האנשים האלה לא נתערבו עם שאר המצריים, והיו כעריהם נוהגים מנהג בני ישראל, כמו שכתוב ואת העם העביר אותו לערים, שהם אותם הגרים שקיימו מצות המילה, והפרישם בערים מיוחדות, והיו ניכרים משאר המצריים, ולא היו מעורבים בהם – הערב רב שעלו עם ישראל היו כפלי כפלים מישראל, והם העם של בני ישראל, ואינם בני ישראל עצמם, והם היו רב ועצום משאר המצרים, הנקרא עמו של פרעה – עיקר שנאת פרעה היתה עם בני ישראל שהם העיקר ועליהם אמר ויקוצו מפני בני ישראל..... כב
- יט. לכן אמר פרעה הבה נתחכמה לו לישראל עצמו, ועל ידי כן יתבטלו הגרים הנקראים עם בני ישראל..... כג
- כ. ענין גאולת מצרים – ענין משה רבינו ע"ה – כל ישראל וגם כל הערב רב שיצאו ממצרים, כולם ענפים וניצוצות טיפי הזרע שיצאו מן הדעת עצמו העליון, והם ענפיו של משה רבינו ע"ה – אלא שישראל היו נתקנים והערב רב לא היו נשמות נתקנים עדיין כפי הראוי להם..... כד
- כא. גם בהערב רב היו קצת ניצוצות טובות..... כה
- כב. בני ישראל שיצאו ממצרים הם ענפיו של משה – וערב רב הם ענפיו של בלעם..... כו
- כג. מבאר ענין הערב רב, בדרך פרט..... כז

ו הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריות

- כד. בלעם היה שונא את ישראל בתכלית, כי הוא הסיגים שהפרישוהו מהם – גם בניו יונם וימברום היו מבחינה זו, ולכן הם היו הראשים של הערב רב, והם היו העיקרים..... כז
- כה. בלעם הוא ראשית המובחר שבכל הרע והשורש שלהם, וכל הערב רב הם הענפים שלו..... כח
- כו. הערב רב הם הסיגים שנשתירו מדור המדבר, כי כמו שבלעם היה הרע הניטל ממושה, כן הערב רב הם הרע של דור המדבר – וכמו שבלעם עדיין היה בו טוב מועט, כן היה עדיין קצת טוב מעורב בערב רב, אבל הערב רב הם יותר מתוקנים מבלעם..... כח
- כז. הטעם למה מושה רבינו ע"ה השתדל להוציא את הערב רב שלא כרצונו יתברך, כי היה בהם תערובת ניצוצות קדושות ענפיו של מושה עצמו, מן הדעת, ולכן מסר עצמו עליהם כמה פעמים, ולא עוד אלא שנקבר בחוץ לארץ בעבורם, להביאם עמו..... כח
- כח. כל דור המדבר וכל הערב רב, כולם הם ענפיו וניצוציו של מושה רבינו ע"ה, והוא להם כנשמה לגוף..... כט
- כט. הערב רב הם מבחינת הרע שהוברר מסיני נגעי בני אדם דהשחתת הזרע הנקרא רע – כולם היו מבחינת הרע של מושה רבינו ע"ה אשר לא נתקן עדיין..... כט
- ל. מה שלקה מושה ונענש על ידי הערב רב, לפי שעדיין לא היה זמן תקונם ורצה לתקנם קודם זמנם – עיקר גלות מצרים היה לסבת הערב רב – בשביל הערב רב לא נכנסו ישראל לארץ..... ל
- לא. הטעם למה נקראו ערב רב, כי יש ערב רב וערב זעיר – ערב רב הם בגימטריא דעת..... ל
- לב. הטעם שנקראו הערב רב עם קשי עורף – שתי בחינות אלו שהם ערב רב וערב קמץ, נקראים בין הערבים..... לא
- לג. בחינת דור המדבר הם בחינת הטוב שהובררו מאותם נגעי בני אדם שהם נשמות עליונות בתכלית – זהו הטעם שנקראו דור דעה בסוד הדעת – בשביל זה הוצרך להיות מושה הגואל שלהם – כולם היו בניו ממש, ונקראו דורו של מושה..... לא
- לד. וכל המזונות של דור המדבר היו על ידי מושה, כאומן את היונק, המוכרח לגדלו ולהטריפו לחם חוקן..... לב
- לה. אף על פי שדור המדבר היו נתקנים ונבררים טוב מן הרע, עדיין לא פסקה זיהמתם הראשון לגמרי מהם עד שעמדו על הר סיני..... לב

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארניז"ל ז

- לו. כנגד עון דור הפלגה שכפרו בעיקר ועבדו עבודה זרה, נתן להם במרה שבת ודינים שלה..... לב
- לז. כנגד עון דור המבול בעון הגזל, נתן להם פרשת משפטים שכל דיני גזלה וגניבה נכתבים בה..... לג
- לח. הוצאת שכבת זרע לבטלה כבר נתקן על ידי שהושלכו ליאור..... לג
- לט. כנגד עון אנשי סדום שכפרו בדינין, לכן ניתן להם פרשת ואתה תחזה מכל העם, ומינוי שופטים ודיינים..... לד
- מ. ענין משה ויתרו בענין מינוי הדיינים – משה היה השורש לכולם..... לד
- מא. ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב, למהר תיקון העון ההוא..... לד
- מב. כמו שהיו דור המדבר מבחינת הרע של הכל שהוא משה, כן היו בהם מבחינת קין..... לה
- מג. כמו שהתחלת תיקונו של הכל היה במשה שהיה טוב בלי רע, כן התחלת תיקון קין בסוד נשמתו היה ביתרו חמיו של משה..... לה
- מד. קין אמר לית דין ולית דין עולם אחרון, ונתקן על ידי יתרו..... לו
- מה. נבאר עתה בקיצור ענין גלות ישראל למצרים ולמה היו שבעים נפש, ואיך נגאלו, ואיך נכנסו לארץ ישראל, ואח"כ נחזור לבאר דרוש ארוך, בענין משה רבינו ע"ה ודור המדבר וערב רב, ודרושים רבים הנכללים בהם..... לו
- מו. כל הגשמות באות מטפת החסדים נמשכים מן הדעת שמשם טפת הזרע, ובפרט מן החסדים התחתונים המגולים הקרובים אל היסוד, ואף על פי שגם באים נשמות מבחינת החסדים המכוסים, אינם עולים בחשבון נפשות בני ישראל שנכנסו בגלות..... לו
- מז. טעם שישראל נקראים בני ישראל..... לו
- מח. נבאר עתה דרוש גדול כולל דרושים רבים, ובכללם יתבאר ענייני נסים דיציאת מצרים, ובמדבר, וכו' נבאר ענין ישראל, ויעקב, ועשו, ורחל, ולאה, ודור המדבר, וערב רב, ומשה ואהרן ומרים, וענין המרגלים, ויהושע וכלב, וענין אפרים בן יוסף, ושני המטות, מטה האלהים ומטה משה, וענין הבאר, ומן, וענני כבוד..... לח
- מט. פרצוף אמצעי העומד כלפי פנים דפרצוף דור המדבר הוא הנקרא יעקב, ובי פרצופים אחרים זה בימינו וזה בשמאלו נקראים ערב רב ועשו בן יצחק אחיו של יעקב..... לח
- נ. שורה החיצונה היא יעקב באמצע וערב רב בימינו ועשו בשמאלו..... למ
- נא. ב' הפרצופין אשר מימין יעקב ומשמאלו, הם בחינת ערב רב שיצאו ממצרים עם ישראל ונתגיירו..... למ

ח הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

- נב. הערב רב אשר מימין יעקב היא הארה מועמת, לכן שלטו בהם החיצונים והיו גוים – ולהיותם נמשכים מיסוד דאבא שהוא משה, לכן מרח משה רבינו ע"ה להוציאם ממצרים ולגירם ונקראו על שמו – ערב רב בנימטריא דעת. מ עשו אח יעקב היא הארה גרועה מכל ההארות כולם, לכן שלטו בו הקליפות יותר מבערב רב ולא נתגיייר כלל..... מ
- נד. המעם שיצחק אביו של עשו היה רוצה לקרבו ולגייירו ולתת לו הברכות והבכורות..... מ
- נה. בשורה האמצעית אין בהם אחיזה אל החצונים, כמו בשורה החיצונה שנתאחזו החיצונים בערב רב ובעשו שכימין ושמאל – יעקב האמצעי לברו, היה שלם מכולם ולא שלטו בו..... מא
- נו. המעם שלא שלטו החיצונים ביעקב, רק בערב רב ועשו שהם הארות גרועות ומועמות..... מב

שער הפסוקים להאריז"ל פרשת בא..... מב

שער הפסוקים – פרשת בא..... מב

- נו. הערב רב הם ניצוצות נשמות השחתת זרע אדם הראשון באותם ק"ל שנה, ולא היו נתקנים עדיין, ולהיותם מבחינת הדעת שהוא משה ע"ה, השתדל מאוד לתקן אותם ולהוציאם ממצרים – השי"ת צוהו קדש לי כל בכור בכני ישראל, רק בכורות בני ישראל שגם הם מבחינת הדעת העליון הנקרא בכור והיו מתוקנים כבר מעון השחתת הזרע, אבל לא בכורות הערב רב שעדיין אינם נתקנים ואינם ראויים למצוה זאת..... מב
- נח. אם משה רבינו ע"ה היה תיכף אומר להם מצוה זאת, והיו הערב רב שומעים קדש לי כל בכור בכני ישראל, ולא בערב רב, היו פורקים עול וחוזרים לסורם, לכן בהיות רצון משה רבינו ע"ה להכניסם תחת כנפי השכינה, ולא יבעמו ח"ו בהקב"ה, לכן התחיל להם במצות זכור את היום הזה אשר יצאתם מארץ מצרים, שהיא מצוה כוללת לישראל ולהם, לכן כתיב ויאמר משה אל העם שהם הערב רב, ובלשון רבים אשר יצאתם היום אתם יוצאים – הערב רב לא נשתעבדו במצרים – כי אמר אלהים פן ינחם העם בראותם מלחמה וישבו מצרימה קאי על הערב רב – בראותם עמוד הענן נוסע לפני ישראל ולא לפני הערב רב, אמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו... מג
- נט. כל צורך חזק יד לא היה בעבור ישראל אלא בעבור הערב רב, שלולי חזק ידו יתברך לא היה מניחם פרעה לצאת, אבל לישראל לבדם לא היה מקפיד פרעה כל כך ולא היה צריך ליד חזקה ההוא..... מד

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל ט

ס. משה רבינו ע"ה פיים הערב רב בדברים – על ידי שאמר להם משה שהחזיק יד עשה הקב"ה רק בשבילם, נתאמת בלבם שהקב"ה אוהב אותם – עתה אני רוצה לצוות לישראל מצוה פרטיית שאין לכם חלק בה, והטעם הוא כי הרי אתם הערב רב יוצאים היום ולא בחצות לילה כדרך ישראל שיצאו בחצות הלילה..... מה

סא. אחר שפיים הערב רב בדברים, אז החזיר פניו כנגד ישראל, ודבר עמהם בלשון יחיד, כי ישראל גוי אחד הם בארץ – הסיבה שלא דבר משה רבינו ע"ה עם בני ישראל והערב רב ביחד..... מה

סב. הטעם למה נתן מצות אכילת מצה גם לערב רב מה שלא עשה כן במצות הבכור – הערב רב הם בסוד דעת העליון שבבינה..... מו

שער הפסוקים להאריז"ל פרשת בשלח..... מז

שער הפסוקים – פרשת בשלח..... מז

סג. פשט הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף עמו, הערב רב שעלו עם ישראל ממצרים הם אותם הנפשות שנזר עליהם יוסף הצדיק שימולו זגיר ומל אותם, ומשה גם הוא רצה לקרבם ולהכניסם תחת כנפי השכינה, ולפי שיוסף התחיל במצוה זאת והיה העיקר הראשון לגיירם, לכן לקחו משה עמו..... מז

סד. השי"ת אמר למשה רבינו ע"ה "עבר לפני העם", "עבר" אותיות ער"ב, שהערב רב שיש מהם פחד שמא יסקלו אותו, אני מבטיחך שאצילך מהם, אמנם מן ישראל אל תפחד מהם כי קדושים הם ולא יזיקוך..... מז

שער הפסוקים להאריז"ל פרשת תשא..... מה

שער הפסוקים – פרשת תשא..... מה

סה. מזה היתה כוונת הערב רב בענין העגל – ענין בלעם וענין הערב רב איך הם מן הסינים והזוזמא של משה רבינו ע"ה, אבל עדיין היה בהם תערוכת ניצוצות קדושה, לכן נזדרז משה בכל כחו להכניס הערב רב תחת כנפי השכינה – לכן הארמי נתגלגל בכלעם בן בעור, כי בעור הוא בנו של לכן ואביו של בלעם – כל אותה המשפחה הם משורש אחד שהם סיגי נשמת מרע"ה, והם לכן ובעור ובלעם ובניו יונם ויומברום, לכן כולם היו קוסמים ומנחשים גדולים, לא היו כמותם בעולם..... מז

סו. בעור אביו של בלעם היה מגולגל בצומח, ולא היה לו עדיין תיקון לעלות בבקעל חי מרוב זוחמת הרע אשר בו, הוא בחינה עליונה אשר בכל הסינים שבשורש ההוא, לכן יונם ויומברום בני בניו שהיו ראשי הערב רב כנודע,

י הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל

וכן הערב רב עצמו, כולם היו חפצים בתיקונו, כי בעלייתו תהיה עלייה להם
ממ .....

סז. ויביטו ויבינו בקסמים שלהם כי אין לו יכולת לעלות משם אלא על ידי
שיחטיאו ישראל ועל ידי כן תתגבר הקליפה ותוכל להוציא את נפש בעור
אביהם מן בחינת הצומח – נתחכמו לעשות העגל ההוא של זהב הנקרא שור
על ידי הכשפים העצומים אשר בפיהם המכחישים פמליא של מעלה,
ונתחברו כל הסיועים יחדיו, של הקליפה והכשפים, והקדושה של כח אהרן,
ושל השם הקדוש שעל הטם ההוא, שבו העלו את יוסף מן היאור ועל ידי כן
יצא משם שור הזהב ובתוכו רוחניות וחיות של נפש בעור אביהם, ועלה
מצומח לחי, וקבלוהו עליהם למנהיג שיודיעם עתידות וכל הצריך אליהם,
וכל זה על ידי מה שהחטיאו לישראל ממ .....

סח. נפש בעור הרשע אשר בשור ההוא, הוא שהיה צווח ואומר אלה אלהיך
ישראל, זה סוד מה שאמרו שהאכילוהו עשבים, כי כיון שהיה מגולגל
בצומח ובעשבים היה אוכל מהם, להעתיק משם בחינת נפשו המגולגלת שם,
ועל ידי אכילתו אותם, יחזרו אבר מאברי השור החי ההוא ויעלה מצומח
לבעל חי, וכל זה על ידי כח הקסמים שלהם, ולכן עשו העגל הזה כחודש
תמוז שהוא החדש האחרון של זמן גלגול עליית הצומח אל מדרגת בעל חי. ג.
סט. כבר ידעת כי קין רובו רע, והבל הוא טוב, ומשה הוא הבל, ונאמר עליו
ותרא אותו כי טוב הוא – קין אתא מסטרא דנחש, שנאמר עליו ולכל תכלית
הוא חוקר, שכוונתו לכלות כל העולם. נא .....

ע. משה הוא שם בן נח – משה הוא גלגול הבל בן אדם – אחר כך נתגלגל
בשנת אחיו, ואחר כך בנח הצדיק, שהיו בדורו דור המבול, שהם עצמם
בחינת הערב רב שבדורו של משה – לפי שנח הניחם למחות בדור המבול
וחטא בזה, לכן נתקן במשה שמסר עצמו עליהם ואמר ואם אין מחני נא
מספרך אשר כתבת .....

שער הפסוקים להאר"ל פרשת בלק .....

שער הפסוקים – פרשת בלק .....

עא. בלק ובלעם היו קוסמים וחכמים שאין כמותם בעולם – נקרא בלק בן צפור
על שם חכמתו שהיה קוסם על ידי צפור אחד .....

עב. תכלית שנאתם עם ישראל על חנם – גם עמלק היה שונא גדול לישראל –
עמלק ע"ם ל"ק עמא דלקא לון – בלק ב"א ל"ק – בלעם ב"ל ע"ם – נשתארו
אותיות עמ"ק, בלבל עמק דמחשבה דילהון דלא ישלטון ולא ישתארו בעלמא
.....

הערב רב על פי ספר הקדוש שיער הפסוקים להארז"ל יא

- עג. עמלק הוא בחינת פסולת הרע שהוברר מן קין בן אדם הראשון, והוא בחינה אחת מן ה' מיני ערב רב שנתערבו בישראל, שהם עמלקים רפאים וכו' – כי גם בערב רב היה עירוב רע של קין ושל הבל – לכן היה עמלק שונא גדול לישראל – הטוב שבקין נברר ביתרו..... נד
- עד. בלק ובלעם היו מועורבים משתי רעות, מן הרע של קין ומן הרע של הבל – יש בכל אחד מהם ב' אותיות ב"ל מן הבל – לא הוברר מן הבל רק ה' אחרונה והיא הטוב שבהבל ונתנה במשה, וב' אותיות ל"ב של הבל לא הובררו, והיה בהם הרע של הבל ונתנו בבלק ובלעם בלב"ל..... נד
- עה. ג' אותיות הראשונות של עמלק שהם עמ"ל נתנו בבלעם, ואות ק' נשארה בבלק – היות שבלק ובלעם יש בכל אחד מהם רע של קין ושל הבל, אבל עיקרו של בלק הוא מן הרע של קין, ועיקרו של בלעם הוא מן הבל..... נה
- עו. בלק בן צפור, בן יתרו, עליו נאמר גם צפור מצאה בית, אבי צפורה אשת משה, הטוב לקחו יתרו ונעשה צפור טהורה, והרע נתן בזרעה והוא בלק, דמבני בנוי של יתרו הוה – הנשמה של קין נתנה ביתרו, ורוח של קין בשמואל הנביא..... נה
- עז. ענין בלעם – "הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך" הראשי תיבות היא בנים לנחור, הם הבל, לרמוז על לבן בן בתואל הארמי שהוא מהבל, וכל משפחתו היו גם כן מושם – לבן עצמו נתגלגל כבלעם..... נו
- עה. בלק היה קוסם, ובלעם הוא נחש, והמעם לזה – בלק היה יותר בקי בקסמים מבלעם..... נו
- עט. ב' בחינות היו בישראל, הישראל עצמם ששרשם הוא ניצוצות משה הבא מן הבל, והערב רב הנקראים עם סתם והם מן הרע אשר בקין – ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא, שהם הערב רב הנקראים רב – ויקץ מפני בני ישראל עצמם שהם מן הבל..... נו
- פ. בלעם הוא בחינת הרע של משה – משה הוא מן הדעת העליון – בלעם הוא מחקליפה שכנגד הדעת – בניו של בלעם יונוס ויומברוס גם הם מן הדעת, והם היו ראשים של הערב רב, לכן ערב רב בנימטריא דעת..... נז

שיער הפסוקים להארז"ל פרשת עקב..... נח

נח שיער הפסוקים – פרשת עקב..... נח

פא. ויאמר ה' אלי לאמר ראיתי את העם הזה, קאי על הערב רב..... נח

יב הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

שער הפסוקים להארז"ל ספר מלכים א' ..... נח

שער הפסוקים — ספר מלכים א' ..... נח

פב. הערב רב עשו שני עגלים מחוברים אהור באהור, ונקרא עגל אחד, וירבעם בן נבט רצה לגמור הענין ההוא ולנסור אותם ולהפרידם כדי להחזירם פנים בפנים, לכן עשאם ב' עגלים נפרדים, וישם את האחד בבית אל והאחד בדן, ולא עלתה בידו רק הנסירה והפרידה ולא להחזירם פנים בפנים להזדווג יחד נח

שער הפסוקים להארז"ל ספר ישעיה ..... נט

שער הפסוקים — ספר ישעיה ..... נט

פג. הפסוק "ידע שור קונחו" נאמר על העגל שעשו הערב רב במדבר שהיה נכלל משור וחמור יחד — ישראל שנקראים עמי של השם יתברך לא ידעו ולא יתבוננו במה שהיו עושים הערב רב הנקרא עם סתם, ולא עמי — ראשי תיבות "דע שור קונחו וחמור הוא ישק", כמו שכתוב "זובחי אדם עגלים ישקון", שהרגו לחור והיו נושקים העגל הכלול משנים ונקרא עגלים — וכל מי שנשק לעגל היו שפתותיו מזהיבות ומשה היה הורגם. נט

פד. הערב רב, בכלל הזהב שהשליכו לבור השליכו טם של זהב שכתוב בו עלה שור שהשליך משה לים ועלה ארוננו של יוסף, ובכח שם זה יצא העגל הזה — גם היה כתוב בטם ההוא שם יל"י — ישראל לא ידע ראשי תיבות יל"י, עמי לא התבונן ראשי תיבות על"ה, כי בשם יל"י עלה העגל, וישראל לא ידעו ולא התבוננו בהשלכת הטם הזה, וחשבו כי העגל עלה מעצמו, ולכן טעו אחריו. ס

פה. ידע שור קונחו, השור שעשו במדבר, ידע מי הוא שעשאו וקנחו, והם הערב רב וחמור שהם נמשלים לחמור, אבל השור לא נאמר בו אלא קונחו, שהשליכו טם של זהב שהיה כתוב בו עלה שור, ישראל לא ידע בענין זה כלל, כי הרי הערב רב הם שעשו אותו — עמי לא התבונן ראשי תיבות עלה, כי ישראל הנקרא עמי לא ידעו ולא התבוננו כאשר הערב רב השליכו לאש הטם שהיה כתוב בו עלה שור. ס

פו. מי עשה את העגל, הערב רב, שכתוב וגם ערב רב עלה אתם. סא

פז. כל היום שמי מנואץ למפרע, הוא ראשי תיבות משה, דעתיד משה לאתגלגל בכל דרא ודרא, והוא מנואץ ונבוז בעיני הערב רב המתגלגלים גם כן בכל דור ודור, ועד שיכלו גלגולי הערב רב, תמיד הוא מתגלגל ומנואץ בתוכם בגלותא בתראה. סב

שער הפסוקים להאריז"ל

פרשת ויגש

שער הפסוקים – פרשת ויגש

א.

כל אותם המצריים שבדור ההוא, היו הניצוצות של השחתת הזרע דאדם הראשון, והם הם בחינת הערב רב שיצאו ממצרים

ואת העם העביר אותו לערים (בראשית מז, כא). זה תבין, במש"ל, בפסוק לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, כי כל אותם המצריים שבדור ההוא, היו הניצוצות של השחתת הזרע דאדה"ר, וכדי לתקנם, מהל אותם, וגם טלטלם לערים, שיקיים בהם טלטול וגלות, לכפר עונם. ולכן נקרא העם, כי הם הם בחינת הערב רב שיצאו ממצרים, כמ"ש בפרשת שמות בפסוק ויאמר אל עמו.

פרשת שמות

שער הפסוקים – פרשת שמות

ב.

עניני בירור הנשמות שבכל דור ודור וענין גלות מצרים וערב רב

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את ונו. ענין גלות מצרים,

יד הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

צריכים אנו לבארו במקום הזה, ובו יתבארו פסוקים רבים מפוזרים מזה ומזה. כבר נתבאר בפרשת ראה, במצות זכירת יציאת מצרים, סיבת הגלות שגלו ישראל בין האומות מה עניינם.

ג.

אדם הראשון היה כולל כל הנשמות, והיה כולל כל העולמות ואמרנו, כי אדם הראשון היה כולל כל הנשמות, והיה כולל כל העולמות. וכשחטא, נפל ממנו כל הנשמות ההם לתוך הקליפות, הנחלקות לשבעים אומות, וצריכים ישראל לגלות שם בכל אומה ואומה, ללקט שושני הנשמות הקדושות, שנתפזרו תוך הקוצים ההם. וכמ"ש חז"ל במ"ד, למה גלו ישראל בין האומות, כדי שיתוספו עליהם גרים וכו', והבן זה היטב.

ד.

רוב הנשמות שבמצרים או כולם, היו מעורבות בין הקליפות הנקראים מצרים

גם נתבאר שם ענין גלות מצרים, כי אז רוב הנשמות ההם, או כולם, שם היו מעורבות בין הקליפות, הנקראים מצרים. ואמנם ענין בחי' הנשמות ההם בפרטות, מי היו, נתבאר בדרוש פסח ויציאת מצרים וע"ש.

ה.

**ניצוצות קרי של נשמות קדושות שהוליד אדם הראשון
בק"ל שנים הראשונים הנקראים נגעי בני אדם, גיירם יוסף
הצדיק ומהל אותם**

ועתה נבאר עניינם בקצור, הנה נתבאר לעיל, בפסוק לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, כי צפה ברוח הקדש, שהיו ניצוצות קרי של נשמות קדושות, שהוליד אדם הראשון בק"ל שנים הראשונים, הנקראים נגעי בני אדם, ר"ל, אדה"ר. וע"י ענוג שהיה מתענג בהוצאתם, בסוד (קהלת ב' ח') ותענוגות בני אדם שידה ושירות, הם לילית ונעמ"ה וכו'. ונתהפכו ונעשו נגעים, תמורת ענוגים. ולכן גיירם, ומהל אותם.

והנה הענין הוא, במה שנתבאר אצלינו, בענין קין והבל בפרשת בראשית שרוב הנשמות באות, מבחי' חו"ג המתפשטות בגופא דז"א, ולא מן הדעת עצמו. אמנם הטפות הנזרקות ע"י שכבת זרע לבטלה, הם מתאוות הזכר לבדו, שנתעורר דעתו אל הזווג, והוציא הטפות ההם מלמעלה, מן הדעת עצמו העליון, ולא מצא את נוקביה מוכנת לכך בעולם האצילות, כי ירדה למטה ע"י הפגם, ואז יצאו לחוץ, ולקחום הנקבות של הקליפות, ונצטיירו בגופם והולידום, והם שדין ורוחין ולילין, ונקראים נגעי בני אדם, כמבואר אצלינו באורך, בענין הק"ש של זמן השכיבה, וע"ש היטב.

ו.

**כל אותם השדין ורוחין, שנבראו באותם ק"ל שנה שפירש
אדם מחוה כנודע, כלם נשמות עליונות קדושות מבחי'
הדעת, ונתערבו בקליפות, וצריכות גלגולים רבים לצרפם
וללבנם, עד תום חלאתם מהם, ע"י גלגולים רבים**

נמצא, כי כל אותם השדין ורוחין, שנבראו באותם ק"ל שנה שפירש

טז הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל

אדם מחוה כנודע, כלם נשמות עליונות קדושות מבחי' הדעת, ונתערבו בקליפות, וצריכות גלגולים רבים לצרפם וללבנם, עד תום חלאתם מהם, ע"י גלגולים רבים.

ז.

יעקב בחיר שבאבות התחיל תיקון הנשמות ותיקן אדם הראשון – ולא נולדה אומת ישראל עד יעקב אבינו

ולכן תמצא, כי לא נולדה אומת ישראל, עד יעקב ואילך, כי כל רוב הנשמות היו מעורבות בקליפות, והיו הולכות ומתבררות, ומתגלגלות מדור לדור, ולא התחילו תיקונם, עד יעקב בחיר שבאבות, שתקן את אדה"ר, וגם אז התחיל תקון בניו, הם הנשמות הנזכר, והיו מתבררים והולכים בגלות מצרים, עד שיצאו ישראל ממצרים.

וזוה סוד פסוק (דברים ד' ל"ד) או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי. וארז"ל, עם מקרב גוי לא נאמר, אלא גוי מקרב גוי, והבן זה מאד, כי היו ממש בתוך קרבם של הקליפות, והיו גוים כמותם, ונצטרפו ונתלבנו ונלקחו מקרב הגוים ההם ממש.

ח.

ענין גלגולי נשמות שבדור המבול, שהיו מורדים וכופרים בהשם יתברך, ועיקר חטאם היה בהשחתת זרעם על הארץ

והנה התחלת גלגולם היה בדור המבול, ולהיותם משורש המר ההוא, שיצאו ע"י השחתת הזרע של נגעי בני אדם הראשון, לכן היו מורדים וכופרים בהשם יתברך, ועיקר חטאם היה בהשחתת זרעם על הארץ, וכמש"ה (בראשית י"ג) כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ. וזה סוד (שם ד' ז') וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ, הנאמר בדור

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל יז

המבול, לרמוז כי הם בחי' בני אדם הראשון עצמו, שיצאו בהשחתת זרעו באותם ק"ל שנים. גם זה סוד (שם) וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, ונודע כי המשחית זרעו נקרא רע, בסוד (שם ל"א ז) ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה', כנזכר בספר הזוהר בפרשת ויחי, כי זה סוד (תהלים ה' ה') לא יגורך רע.

ט.

דור המבול נקראים "רעת האדם", וגופם נמוחו במבול, תמורת טיפת רותחין של השחתת זרעם על הארץ

ונמצא, כי דור המבול שיצאו בהשחתת זרע אדם, נקראים (בראשית ו' ה') רעת האדם ממש. גם זהו אומרו ויאמר ה' אמתה את האדם אשר בראתי, לרמוז כי הם הם בחינת נשמות השחתת זרע אדם הראשון עצמו שנברא, והיה יציר כפיו יתברך ממש. וז"ש, (שם) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, כי כל תגבורת יצרם, היה השחתת זרע הנקרא רע, לפי שמשם נמשכו גם הם, ואז נמוחו גופם במבול, תמורת טיפת רותחין של השחתת זרעם על הארץ. וכמ"ש חז"ל ברותחין קלקלו וברותחין נדונו.

י.

ענין גלגולי נשמות שבדור הפלגה

אחר כך נתגלגלו פעם ב' בדור הפלגה, וגם הם הרעו כאבותם, אך לא בהשחתת זרע. וזש"ה, (בראשית י"א ה') וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני אדם, ודרשו בספר הזוהר ובמדרשי רז"ל, בני האדם ממש, זה אדה"ר, לרמוז כי הם הם בניו ממש, שיצאו בהשחתת זרע.

יא.

ענין גלגולי נשמות שבאנשי סדום

אחר כך נתגלגלו פעם שלישית באנשי סדום, ולכן נאמר בהם (בראשית י"ג י"ג) ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד. לרמוז, כי היו רעים מבחי' השחתת זרעו של אדם, הנקרא רע כנזכר.

ודע כי אני מסופק בזה, כי נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, כי ג' בחי' טפות השחתת זרע שיצאו מאדה"ר, כי בראשונה כשאכל מעץ הדעת, ונסת לקול הנחש, אז נתערבה זוהמת סמא"ל ונחש, שהם דבר דקליפה כנודע, באדם ואשתו, ואז השחית זרעו בקליפות, ומרם נגמר יציאת כל הזרע ההוא לבטלה, בא על חוה אשתו, ואז נותן בה בחי' טפת זרע לבטלה, שהיתה עקירה מן הדעת. וגם טפה אחרת קדושה, ומב' בחי' אלו נולד קין, כלול משו"ר כנזכר בוזהר. רע, מצד זוהמת הנחש, שהיא טפת השחתת הזרע. ומוב, מטפה זרעיית דקדושה ממש, הרי ב' בחי'. ועוד בחינה שלישית, היתה אחר שנולד קין והבל, כי פירש אדם מאשתו והיה מוליד נגעי בני אדם ק"ל שנה, עד שהוליד לשת, ואז חזר בתשובה. וכנגדם היו ג' דורות, דור המבול, ודור הפלגה, ואנשי סדום. זהו הנלע"ד ששמעתי.

אבל מה שאני זוכר ודאי ששמעתי ממורי ז"ל, הוא, כי נודע שאדה"ר עבר על שבע מצות שנצטווה, וכנזכר לרז"ל בחי' חטאים גדולים רבים אחרים, והנה אחד מהם הוא, שחטא בגזל, שנצטווה ומעץ הדעת לא תאכל, ואכלו בגזל, שלא ברשותו יתברך שהיא בעל הנן. ובזה תבין, למה נצטוו בני נח ב' מצות ההם, אלא הענין הוא, לתקן מה שחטא אדם בכלם. גם היה משחית זרעו, באותם ק"ל שנה כנודע. ולכן היו דור המבול משחיתים זרעם, וגם לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל, כי אוחזים מעשה אבותיהם בידיהם. ושניהם נרמזו בפסוק זה, (בראשית ו' י"ב) ותשהת הארץ לפני האלהים, ותמלא הארץ חמם. ותשחת הארץ הוא השחתת זרעם, ותמלא הארץ חמם שהוא גזל.

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל יט

והנה גם קין היה מעורב מטפת השחתת זרע אדם אביו כנז"ל, וכמ"ש במ"א ולכן גם הוא נדון בעונש המבול, כמ"ש ז"ל על פסוק (בראשית ז' כ"ג) וימח את כל היקום, זה קין, שהיה תלוי ברפיון. וכמ"ש בפסוק זה, כי היקום בנימטריא קין ע"ה, ואז נתקן קין גם הוא מבחי' השחתת הזרע הכלולה בו.

יב.

אדם הראשון כפר בעיקר, וכנגדם היו דור הפלגה שבנו מגדל וכפרו בעיקר, ורצו לעלות בקרדומות לרקיע להלחם בעיקרו של עולם

והנה מצינו ג"כ, שחטא אדם הראשון הוא, שכפר בעיקר, כנזכר בגמרא סנהדרין. וכנגדם היו דור הפלגה, שבנו מגדל, וכפרו בעיקר, ורצו לעלות בקרדומות לרקיע, להלחם בעיקרו של עולם, כנודע.

יג.

אדם הראשון עבר על הדינים שנצטווה עליהם, וכנגד זה היו אנשי סדום מרשיעים במצוה זו, להעמיד עליהם דיינים זייפנים שקרנים

גם מצינו, שאדם הראשון עבר על הדינים שנצטווה עליהם, כנודע כי היא אחת מז' מצוות שנצטווה עליהם, ועבר על כלם. וכנגד זה היו אנשי סדום מרשיעים במצוה זו, להעמיד עליהם דיינים זייפנים שקרנים, כנזכר בתלמוד ובמדרשי רז"ל.

יד.

כל אלו הנזכרים לעיל, שהם: דור המבול, דור הפלגה, ואנשי סדום, חזרו להתגלגל פעם רביעי במצרים, בבני ישראל, שהיו נולדים אז בדור הגלות ההוא, ואז התחילו ליתקן

והנה אחר שנתגלגלו ג"פ בג' דורות הנזכר, וכתוב (איוב ל"ג כ"ט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, אז חזרו להתגלגל פעם רביעי במצרים, בבני ישראל, שהיו נולדים אז בדור הגלות ההוא, ואז התחילו ליתקן.

טו.

בקושיא אחת גדולה נתחבטו בה גדולי עולם, למה היה הגלות במצרים דוקא? ולמה באופן השעבוד המכוער שבמצרים?

ובזה יתורץ לך קושיא אחת גדולה, שנתחבטו בה גדולי עולם, ואפילו בספר הזוהר, בפרשת שמות, שאל ר"א לרשב"י אביו, טעם לגלות מצרים, למה היה הגלות ההוא. ועוד למה במצרים, יותר משאר ארצות. ועוד יש תוספת שאלה, והוא, למה היה הגלות באופן השעבוד המכוער ההוא, (שמות א' י"ג) וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים וכו'.

טז.

כנגד מה שחטאו בדור המבול בהשחתת זרעם, אשר לכן נמוחו אז בימי המבול מים רותחין, לכן גם עתה גזר עליהם פרעה כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו – וכנגד מה שחטאו בגלגול דור הפלגה הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה, לבנות את העיר ואת המגדל, לעלות ולכפור בעיקר להלחם

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל כא

בו, לכן עתה נאמר במקומו הבה נתחכמה לו כנגד הבה
נלבנה לבנים, וימררו את חייהם, לבנות פיתום ורעמסס,
כנגד העיר והמגדל ההם

והענין מבואר עם הנז"ל, כי נשמות אלו נטבעו בקליפות באומת
מצרים, ולכן לפי שבתחלה בדור המבול חטאו בהשחתת
זרעם, אשר לכן נמוחו אז בימי המבול מים רותחין, לכן גם עתה גזר
עליהם פרעה, (שם א' כ"ב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, ולא גזר
אלא על הזכרים, לפי שהם חטאו בהשחתת הזרע, ולא הנקבות. וכנגד
מה שחטאו בגלגול דור הפלגה, (בראשית י"א ד') הבה נלבנה לבנים,
ונשרפה לשרפה, לבנות את העיר ואת המגדל, לעלות ולכפור בעיקר
להלחם בו, לכן עתה נאמר במקומו הבה נתחכמה לו. כנגד (שם) הבה
נלבנה לבנים, וימררו את חייהם, לבנות פיתום ורעמסס, כנגד העיר
והמגדל ההם.

.ז.

יש נשמות שנתקנו לגמרי ונתגלגלו בבני ישראל ההם שבדור
ההוא אחר שירדו למצרים, ויש בהם נשמות שלא נתקנו,
ונתגלגלו בבני המצרים עצמם, אותם שמל יוסף – גם יעקב
אבינו היה מגייר גיורים במצרים, והם בחינות הנשמות
הנזכר

ודע, כי ב' בחינות היו, כי יש נשמות שנתקנו לגמרי, ונתגלגלו בבני
ישראל ההם שבדור ההוא אחר שירדו למצרים. ויש בהם
נשמות, שלא נתקנו, ונתגלגלו בבני המצרים עצמם, אותם שמל יוסף,
כנז"ל בפסוק (בראשית מ"א נ"ה) לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו.
וזש"ה, ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל. והנה תחלה קראם עם בני
ישראל, ואח"כ ויקוצו מפני בני ישראל, ולא הזכיר עם. ושאלה זו נשאלה
בספר הזוהר בפרשת שמות. והענין הוא, כי הנה יוסף גזר מילה על

כב הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

אותם המצרים כנזכר. וגם יעקב אביו, ארז"ל שגם הוא היה מגייר גיורים במצרים, והם בחי' הנשמות הנזכר.

הגהה א"ש, נזכר זה בדברי רז"ל, בפסוק וישב יעקב בארץ מגורי אביו קרי ביה מגיורי אביו, שהיה מגייר גיורים, כאבותיו אברהם ויצחק.

יח.

האנשים האלה לא נתערבו עם שאר המצריים, והיו בעריהם נוהגים מנהג בני ישראל, כמו שכתוב ואת העם העביר אותו לערים, שהם אותם הגרים שקיימו מצות המילה, והפרישם בערים מיוחדות, והיו ניכרים משאר המצריים, ולא היו מעורבים בהם – הערב רב שעלו עם ישראל היו כפלי כפלים מישראל, והם העם של בני ישראל, ואינם בני ישראל עצמם, והם היו רב ועצום משאר המצרים, הנקרא עמו של פרעה – עיקר שנאת פרעה היתה עם בני ישראל שהם העיקר ועליהם אמר ויקוצו מפני בני ישראל

והאנשים האלה לא נתערבו עם שאר המצריים, והיו בעריהם נוהגים מנהג בני ישראל. וכמ"ש בפסוק (שמות מ"ז) ואת העם העביר אותו לערים, שהם אותם הגרים שקיימו מצות המילה, והפרישם בערים מיוחדות, והיו ניכרים משאר המצריים, ולא היו מעורבים בהם. ופרעה ראה ב' בחי' אלו. וכנגד הגרים, אמר הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, כי הם בחי' הערב רב שעלו עם ישראל, שהיו כפלי כפלים מישראל, כמ"ש רז"ל. והם העם של בני ישראל, ואינם בני ישראל עצמם, והם היו רב ועצום משאר המצרים, הנקרא עמו של פרעה, משא"כ בישראל, כנודע מפסוק ושלישים על כלו, שהיו שלשים מצריים, כנגד כל אחד ואחד מישראל. וכנגד ישראל עצמם, אמר ויקוצו מפני בני ישראל,

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל כג

ולא נאמר מפני עם בני ישראל, כי עיקר שנאתו היתה עם בני ישראל, שהם העיקר.

יט.

לכן אמר פרעה הבה נתחכמה לו לישראל עצמו, ועל ידי כן יתבטלו הגרים הנקראים עם בני ישראל

ולכן הבה נתחכמה לו לישראל עצמו, ועי"כ יתבטלו הגרים הנקראים עם בני ישראל. והרי נתבאר טעם שעבוד וגלות ישראל בדור ההוא, וגם למה היה במצרים, וגם למה היו אותם השעבודים, ואותם הגזרות המשונות. ובספר הזוהר פרשת תשא על פסוק כשושנה בין החוחים, יש רמז גדול למה שביארנו.

כ.

ענין גאולת מצרים – ענין משה רבינו ע"ה – כל ישראל וגם כל הערב רב שיצאו ממצרים, כולם ענפים וניצוצות טיפי הזרע שיצאו מן הדעת עצמו העליון, והם ענפיו של משה רבינו ע"ה – אלא שישראל היו נתקנים והערב רב לא היו נשמות נתקנים עדיין כפי הראוי להם

ועתה נבאר ענין גאולתם, ולמה היו ע"י מרע"ה. ולכן נבאר ענין מרע"ה, הנה מרע"ה, הוא בחי' הדעת עצמו דז"א, אשר ממנו יצאו טיפי השחתת הזרע של אדה"ר, שהם בחי' כל בני ישראל, שבאותו הדור דגלות מצרים כנזכר, ונמצאו כי כל ישראל, וגם כל הערב רב שיצאו ממצרים, כולם ענפים וניצוצות טיפי הזרע, שיצאו מן הדעת עצמו העליון, והם ענפיו של מרע"ה. אלא שישראל היו נתקנים. והערב רב, לא היו נשמות נתקנים עדיין כפי הראוי להם כנזכר.

כד הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

והנה נתבאר לעיל, בענין קין והבל, איך מרע"ה נרמזו בו ג' גלגליו, והם ממטה למעלה, משה, שת, הבל. ר"ת משה. ונתבאר שם, כי קין והבל, הם מן הדעת עצמו דאדה"ר, שהוא כנגד ז"א, אלא שזה מן החסדים, וזה מן הגבורות.

ונניח עתה מלבאר ענין קין, ונתבאר ענין הבל. והנה כשאדה"ר הוליד כל אותם ננעי בני אדם, אחר שנולד הבל, בק"ל שנים הראשונים, כי כלם היו נצוצות וענפים של הבל, ולהיות שהבל היה מעורב גם הוא מטו"ר, אלא שהטוב היה מרובה על הרע, להיותו חסדים, משא"כ בקין להיותו גבורות. ולכן גם ענפיו נתערבו ברע, באותם ק"ל שנים הראשונים, שפירש מאשתו. ואח"כ שכבר פסקו תולדות ההם של השחתת זרע, אז חזר ונדבק באשתו חוה, אחר ק"ל שנה, והוליד את שת בנו, בדמותו כצלמו, והיה טוב ולא רע כמו הבל, והתחיל הבל להתקן בו בשת.

והנה אותם הענפים שלו, של השחתת הזרע, נתגלגלו בכל אותם הגלגלים הנז"ל, עד שבאו למצרים, ונתגלגלו שם כנוכר. והנה זמן גלות מצרים. משנכנסו לה בני ישראל, היו רד"ו שנים. ובק"ל שנים הראשונים, התחילו הענפים להתגלגל בבני ישראל ובערב רב כנוכר, והיו נצרפים ומתלבנים ומתבררים הטוב מן הרע, ולא נגמר ברורם, עד תשלום ק"ל שנים ההם, כדוגמת ק"ל שנים שפירש אדם והולידם כנוכר. ואחר שנשלם גלגולם וברורם, אז נולד מרע"ה, כנודע כי משה היה בן פ' שנה בצאתם ממצרים והנה ק"ל ושמונים, הם רד"ו, כי לא יכול משה שהוא הדעת עצמו הטוב לבא, עד שיתבררו ניצוצותיו הטוב מן הרע, ולכן כשנשלם ברורם, נולד הוא.

וזהו טעם מה שאמרו רבותינו ז"ל כי בו ביום שהושלך משה, נתבטלה גזרת השלכת הזכרים ליאורה, לפי שכבר נשלמו כלם לבא כנוכר. וזהו טעם נכון, בענין עמרם שפירש מיוכבד, עד היותה בת ק"ל שנים, ואז הוליד את משה. ע"ד שפירש אדם מחוה, עד שיתבררו ממנו

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל כה

כל אותם הסינים של השחתת זרע בק"ל שנה. ואח"כ הוליד את שת, להיות חוה בת ק"ל שנה.

ובזה יתורץ טעם, למה הוצרכו כ"כ שינויים בלידת משה, כי הרי אהרן אחיו נולד מיוכבד ג' שנים קודם משה, וא"כ למה פירש אז מאשתו, ולא קודם שנולד אהרן. ועוד למה הוצרך גם ההוא, שארז"ל שלכן נקראת בת לוי, ר"ל שחזרה לנערותה קודם שתלד למשה. והרי ג' שנים קודם זה, ילדה את אהרן, ולא הוצרכה לכל זה. ועוד, למה הוצרך עמרם לקדשה, ולעשות לה לקוחין חדשים קודם שתלד למשה. אבל הענין הוא זה, כי עתה שהוצרך הבל להתגלגל, ולהתקן, אחר שנתקנו ענפיו בק"ל שנים, לכן הוצרכה חוה אשת אדה"ר, שהיא גרמה, להיות הבל בנה מעורב מזוהמת הנחש, ע"י פיתוייה לאדם, שיאכל מעץ הדעת, והוכרחה להתעבר נשמתה בסוד העבור, כנודע אצלינו, ביוכבד אשת עמרם, בסוף ק"ל שנים, לתקן את אשר עיוותה בתחלה. וכמו שילדה לשת, אחר ק"ל שנה, כך עתה היה אחר ק"ל שנה כנוצר, ולכן ואז חזרה לנערותה, ע"י עבור הנזכר. גם לכן הוצרכו בה לקוחין חדשים, לקחת העבור הזה של חוה.

וזה סוד פסוק (שמות ב' ב') ותהר האשה ותלד בן, היא האשה הראשונה חוה, שנאמר בה (בראשית ג' י"ב) האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ, וחטאה והחטיאה, ועתה האשה היא עצמה נתקנה עתה, והיא עצמה הרתה, ותלד את משה, שהוא גלגול הבל ושת בניה. ולזה רמזו בספר הזוהר, בפרשת שמות, וז"ל, ותהר האשה ותלד, בן האשה ודאי, כד"א (בראשית ב' כ"ג) לזאת יקרא אשה וגו'.

כא.

גם בהערב רב היו קצת ניצוצות טובות

וזה סוד, ותרא אותו כי טוב הוא, ר"ל, כי כל האחרים, היו מפות רע

כו הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

ההשחתת הזרע. אבל זה לברו היה מן הטוב, שלא היה מהשחתת הזרע. ודע, כי כמו שטיפות השחתת הזרע ענפיו של הבל, שהיו כלולות ממז"ר, נתבררו, והטוב שבהם ניתן אל בני ישראל, שנולדו באותם ק"ל שנים, ולכן נקראו דור דעה. והרע שבהם, ניתן אל הערב רב, אשר גם בהם היו קצת ניצוצות טובות, כמו שנבאר. כן הבל עצמו שהוא שרש הדעת עצמו, שהיה כלול ממז"ר, נברר גם הוא, והטוב שבו היה משה. והרע שבו, היה בלעם, וגם בו היה קצת ניצוצות טובות כמו שנבאר.

כב.

בני ישראל שיצאו ממצרים הם ענפיו של משה – וערב רב הם ענפיו של בלעם

ונמצא, כי משה היה שורש הדעת עצמו, בבחי' הטוב של הקדושה, וענפיו הם בני ישראל שיצאו ממצרים, הנקראים דור דעה. ובלעם הוא שורש הדעת של הקליפה, מעורב בקצת טוב. וערב רב הם ענפיו של בלעם, מעורבים גם הם בקצת טוב.

וזה סוד פסוק (תהלים קל"ה ז') מעלה נשיאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו. והנה בפסוק זה, נרמזו אלו הגלגולים הנזכר בר"ת זס"ת. וזה פרטם, הארץ ברקים למטר, ס"ת צמ"ר. הארץ ברקים למטר ר"ת הבל. ברקים למטר עשה מוצא, ר"ת בלע"ם. עשה מוצא רוח מאוצרותיו, ר"ת עמר"ם.

והענין הוא, כי גם עמרם הוא משרש של הבל, כמשה בנו. ונודע, כי קרבנו של הבל היה צמר, ושל קין היה פשתן, כמ"ש חז"ל. וכמ"ש בפרשת בראשית על ענין זה, כי הבל שרשו בצמר העליון, וע"ש. ולכן נרמז בפסוק זה שם הבל, ושם קרבנו, שהוא הצמר, כי משם הוצבה נשמתו כנזכר. וממנו נמשך ג"כ עמרם, הנרמז בפסוק זה כנזכר. ולכן אותיות צמר שבהם, בלשון תרגום עמרא, גם הם נתחלפי ונעשו עמרם.

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל כז

ולהיות כי הבל היה כלול מטו"ר, ועתה אחר ק"ל שנים, נתגלגל להתקן, והוברר הטוב שבו לצד אחד, והרע שבו לצד אחד, והנה הרע שבו הוא בלעם, שהיה בימי משה. ולכן נרמז גם הוא בפסוק הזה כנזכר, והטוב שבו נברר ע"י עמרם, ונתן במשה, שהוא סוד הדעת, הנקרא רוח כנודע. ורמז, באומרו מוצא רוח מאוצרותיו, כי עמרם הוציא רוחו של משה הטוב, שהיה גנוז באוצרות העליונים, כנזכר בפסוק אז ישיר משה, בספר הזוהר.

כג.

מבאר ענין הערב רב, בדרך פרט

ואחר שביארנו ד' בחי' אלה שהם בחי' הבל, וחם, משה, ודור המדבר, ובלעם, וערב רב. נבארם דרך פרט.

כד.

בלעם היה שונא את ישראל בתכלית, כי הוא הסיגים שהפרישוהו מהם – גם בניו יונוס וימברוס היו מבחינה זו, ולכן הם היו הראשים של הערב רב, והם היו העיקרים

וזדון הטעם שהיה בלעם שונא את ישראל בתכלית, כי הוא הסיגים שהפרישוהו מהם. ודע, כי גם בניו יונוס וימברוס היו מבחי' זו ג"כ, ולכן הם היו הראשים של הערב רב, והם היו העיקרים, כנזכר בספר הזוהר בפרשת כי תשא.

כה.

בלעם הוא ראשית המובחר שבכל הרע והשורש שלהם, וכל הערב רב הם הענפים שלו

ונמצא, כי כיון שנזדככו ונתלבנו הנשמות ההם, באותם ק"ל שנה, אז מן הסינים שנפרדו ונשתיירו מהם, יצא בלעם, ראשית המובחר שבכל הרע ההוא והשורש שלהם, וכל הערב רב הם הענפים שלו וכנז"ל.

כו.

הערב רב הם הסיגים שנשתיירו מדור המדבר, כי כמו שבלעם היה הרע הניטל ממשה, כן הערב רב הם הרע של דור המדבר – וכמו שבלעם עדיין היה בו טוב מועט, כן היה עדיין קצת טוב מעורב בערב רב, אבל הערב רב הם יותר מתוקנים מבלעם

והנה בחינת הערב רב, הם הסינים שנשתיירו מדור המדבר, כי כמו שבלעם היה הרע הניטל ממשה, כן הערב רב הם הרע של דור המדבר. וכמו שבלעם עדיין היה בו טוב מועט, כן היה עדיין קצת טוב מעורב בערב רב, אבל הם יותר מתוקנים הערב רב מבלעם.

כז.

הטעם למה משה רבינו ע"ה השתדל להוציא את הערב רב שלא כרצונו יתברך, כי היה בהם תערובת ניצוצות קדושות ענפיו של משה עצמו, מן הדעת, ולכן מסר עצמו עליהם כמה פעמים, ולא עוד אלא שנקבר בחוץ לארץ בעבורם, להביאם עמו

ובזה תבין מעם, למה מרע"ה השתדל להוציא את הערב רב שלא

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל כט

כרצונו ית'. והטעם הוא, כי היה בהם תערובת ניצוצות קדושות, ענפיו של משה עצמו, מן הדעת, ולכן מסר עצמו עליהם כמה פעמים. ולא עוד אלא שנקבר בחו"ל בעבורם, להביאם עמו, כנזכר בספר הזוהר.

כח.

כל דור המדבר וכל הערב רב, כולם הם ענפיו וניצוציו של משה רבינו ע"ה, והוא להם כנשמה לגוף

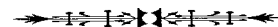
גם בזה תבין, כמה פעמים שנזכרו הערב רב על שם עמו של משה, כמש"ה (שמות ל"ב ז') לך רד כי שחת עמך אשר הוצאת מארץ מצרים, לפי שכל דור המדבר, וכל הערב רב, כלם הם ענפיו וניצוציו, והוא להם כנשמה לגוף. וזה סוד פסוק (במדבר י"א כ"א) שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב, בקרבו ממש, כנשמה בתוך הגוף.

כט.

הערב רב הם מבחינת הרע שהוברר מסיגי נגעי בני אדם דהשחתת הזרע הנקרא רע – כולם היו מבחינת הרע של משה רבינו ע"ה אשר לא נתקן עדיין

גם זה סוד פסוק (שם י"א א') ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה', כי הערב רב הם מבחי' הרע, שהוברר מסיגי נגעי בני אדם דהשחתת הזרע, הנקרא רע. בסוד (בראשית ל"ח ז') ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'. וזש"ה ג"כ, (במדבר י"א י') ובעיני משה רע, כי גם משה ראה בעיני שכלו, כי כלם היו מבחי' הרע שלו, אשר לא נתקן עדיין.

ס.

מה שלקה משה ונענש על ידי הערב רב, לפי שעדיין לא היה זמן תקונם ורצה לתקנם קודם זמנם – עיקר גלות מצרים היה לסבת הערב רב – בשביל הערב רב לא נכנסו ישראל לארץ

ואמנם מה שלקה משה ונענש על ידם הוא, לפי שעדיין לא היה זמן תקונם, ורצה לתקנם קודם זמנם. ונדע כי עיקר גלות מצרים היה לסבתם כנ"ל, לכפר ענין הרע שנתערב בטוב של הבל, ושל נגעי בני אדם. ולא די זה, אלא שבשבילם לא נכנסו ישראל לארץ, כי החטאיות בעגל, ובעשר הנסיונות, וחטאו והחטאיו להיותם בלתי מתוקנים.

לא.

הטעם למה נקראו ערב רב, כי יש ערב רב וערב זעיר – ערב רב הם בגימטריא דעת

ובזה תבין, למה נקראו ערב רב, וכמ"ש בזהר פרשת תשא כי יש ערב רב, וערב זעיר. והענין הוא, כי יש נשמות דהשחתת זרע, מן החסדים התחתונים המתפשטים בגופא דזעיר, ויוצאים דרך יסוד הנקרא ו' זעירא, ואז אווזים בהם הקליפות, ומתערבים טוב ברע, ונקרא ערב זעירא. ואלו שבדורו של משה, היו מן הדעת העליון עצמו כנז"ל, והנה הדעת ו' רברבא, והת"ת ו' בינונית, והיסוד ו' זעירא. ולכן היו נקראים ערב רב, ולכן ערב רב הם בגימטריא דעת.

ל.ב.

הטעם שנקראו הערב רב עם קשי עורף – שתי בחינות אלו שהם ערב רב וערב קטן, נקראים בין הערבים

זזה סוד שנקראו (שמות ל"ב ט') עם קשי עורף, כי העורף הם אחוריים של הדעת, ונתערבו ברע, ולכן נקראים עם קשי עורף, כי שם חטאו למעלה, כמבואר אצלינו בפרשת עקב וע"ש. והנה שתי בחי' אלו, שהם, ערב רב, וערב קטן, נקראים בין הערבים, כנזכר בזוהר פרשת תשא.

ל.ג.

בחינת דור המדבר הם בחינת הטוב שהובררו מאותם נגעי בני אדם שהם נשמות עליונות בתכלית – זהו הטעם שנקראו דור דעה בסוד הדעת – בשביל זה הוצרך להיות משה הגואל שלהם – כולם היו בניו ממש, ונקראו דורו של משה

ואמנם בחינת דור המדבר, כבר נתבאר כי הם בחי' הטוב, שהובררו מאותם נגעי בני אדם, שהם נשמות עליונות בתכלית, כי הם משרש הדעת העליון ברישא דז"א. וזהו טעם שנקראו דור דעה, בסוד הדעת. ולהיותם ענפים של משה, לכן הוצרך להיות משה הגואל שלהם. ולכן הפציר בו הקב"ה, בשבעת הימים של מראות הסנה, כנזכר במ"ר לפי שהיה מוכרח להיות על ידו, כי כלם בניו ממש, ונקראו דורו של משה.

לד.

וכל המזונות של דור המדבר היו על ידי משה, כאומן את היונק, המוכרח לגדלו ולהטריפו לחם חוקן

גם זה סוד פסוק (במדבר י"א י"ב) האנכי הריתי את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו, כאשר ישא האומן את היונק, וכל המזונות שלהם היו ע"י משה, כאומן את היונק, המוכרח לגדלו ולהטריפו לחם חוקן.

לה.

אף על פי שדור המדבר היו נתקנים ונבררים טוב מן הרע, עדיין לא פסקה זוהמתם הראשון לגמרי מהם עד שעמדו על הר סיני

אבל הענין הוא, כי הנה אעפ"י שדור המדבר היו נתקנים, ונבררים טוב מן הרע כנזכר, עדיין לא פסקה זוהמתם הראשון לגמרי מהם, עד שעמדו על הר סיני, כמ"ש חז"ל. וסוד הענין הוא, כי עדיין לא נתקנו עבירות של אדה"ר, ועבירות שלהם, בהיותם בגלגול דור המבול, ודור הפלגה, ואנשי סדום כנז"ל, ואעפ"י שקבלו ענשם בגלות מצרים, היו צריכים בקום עשה, לתזור ולקיים המצות ההם, אשר עברו עליהם, ולכן הוכרחו לתקנם ולקיימם, מרם נתינת התורה בהר סיני.

לו.

כנגד עון דור הפלגה שכפרו בעיקר ועבדו עבודה זרה, נתן להם במרה שבת ודינים שלה

זוה עניינם, הנה, כנגד עון דור הפלגה, שכפרו בעיקר ועבדו ע"ז כמו אדם הראשון גם כן, לכן נתן להם במרה שבת ודינים שלה, ובוזה נתקן עון ע"ז. וזה סוד פסוק (ישעי' נ"ו ב') אשרי אנוש יעשה זאת שומר

הערב רב על פי ספר הקדוש שיער הפסוקים להארז"ל לג

שבת מחללו, ודרשו רז"ל אפילו עובר ע"ז כאנוש, שהיה בדור המבול, מקיים השבת מוחלים לו כל עונותיו, כי המודה בע"ז כאלו כופר בכל התורה כלה. והכופר בע"ז, כמודה בתורה כלה, והמקיים שבת כהלכתו, כאלו מקיים כל התורה כלה. וגם נתקן עון כופר בעיקר, כי הרי המודה בשבת, מודה שיש עיקר למעלה, שברא העולם בששת ימי בראשית, וישבות ביום השביעי.

לז.

כנגד עון דור המבול בעון הגזל, נתן להם פרשת משפטים שכל דיני גזלה וגניבה נכתבים בה

ובנגד עון דור המבול בעון הגזל כאדה"ר, נתן להם פרשת משפטים, שכל דיני גזלה וגניבה נכתבים בה. ולא עוד אלא שהדין הא' (שמות כ"א ב') כי תקנה עבד עברי, מדבר בנמכר בגניבתו ע"י ב"ד, ואינו נתקן עד שימכר, ואח"כ יצא לחירות. ולכן גם הם (תהלים ק"ה י"ז) לעבד נמכר יוסף, וכל בני ישראל היו עבדים למצרים, לתקן עון הגזל, ואז יצאו לחירות. והנה כיון שקבלו עליהם הדין הזה של עבד עברי, נחשב עליהם כאלו נתקיים בהם, ונמחל להם עון הגזל.

לח.

הוצאת שכבת זרע לבטלה כבר נתקן על ידי שהושלכו ליאור וענין הוצאת שז"ל, כבר נתקן ע"י שהושלכו ליאור כנז"ל, ונתבררו מן הרע.

ט.ט.

**כנגד עון אנשי סדום שכפרו בדינין, לכן ניתן להם פרשת
ואתה תחזה מכל העם, ומינוי שופטים ודיינים**

וכנגד עון אנשי סדום, שכפרו בדינין כאדה"ר, לכן ניתן להם פרשת
(שמות י"ח כ"א) ואתה תחזה מכל העם, ומינוי שופטים ודיינים.

מ.

**ענין משה ויתרו בענין מינוי הדיינים – משה היה השורש
לכולם**

ובזה יתבאר לך, ענין משה ויתרו, בענין מינוי הדיינים, שלא עשא
משה מתחלה. והענין הוא, כי הנה משה היה השרש לכלם
כנזכר, ובהיותו שופט את העם, היו ניצוצות נשמות טובות שחטאו
בראשונה, בהיותם מעורבות באנשי סדום, היו עתה מתעברות במשה
בסוד העבור, שהוא אחד מבחי' הגלגול, ובה יספיק להם כאלו הם
עצמם השופטים, והיה נמחל להם עונם. ובפרט אם היו באים לפני משה
אותם הדיינים בעצמם, ואותם המריבות שבאו כיוצא בהם לפני דייני
סדום, ועתה היה דין אותם במשפט כפי הדין, ובה כל מי שחטא
בראשונה בדין כיוצא בו, היה בא אז בסוד העבור בעת ההיא, והיה נתקן.

מא.

**ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב, למהר תיקון העון
ההוא**

וזהו טעם מ"ש (שם י"ח י"ג) ויעמוד העם על משה מן הבקר עד הערב,
למהר תיקון העון ההוא, קודם גתינת התורה. ויתרו א"ל לא טוב
הדבר אשר אתה עושה וגו', כלומר לא תוכל לתקן הרע הזה ולהחזירו

הערב רב על פי ספר הקדוש שיער הפסוקים להאריז"ל לה

למטוב, בהיותך יושב לברך שופט, כי כבוד הדבר לתקן כמה נצוצות רבות של נשמות ההם, ובפרט כי צריך שיבואו כל מציאות הדינים הראשונים שטעו בהם דייני סדום, לכשיותקנו על ידך, והנה אתה יחידי ואינך יכול לדון דינים הרבה, וימשך התקון לזמן רב. ולכן ושמת עליהם שרי אלפים, ובהתרבות הדיינים, יתרבו הדינים, ויתוקן הדבר במהרה, והדברים הקלים יתוקנו על ידיהם, והדבר הקשה של העון הגדול יביאון אליך, ויתוקן על ידך, ובזה תמהר תקונם.

מב.

כמו שהיו דור המדבר מבחינת הרע של הבל שהוא משה, כן היו בהם מבחינת קין

עוד א"ל טענה אחרת, והיא, כי כמו שהיו דור המדבר מבחי' הרע של הבל, שהוא משה. כן היו בהם מבחי' קין דיסוד דאימא כמ"ש למטה בדרוש שאחר זה, בענין דור המדבר, ולא יספיק היות משה השופט לתקנם, כנודע שאין הנשמה באה בסוד העיבור להתקן, אלא באדם אחד שיהיה משרש נשמתו, ויהיה גואלו הקרוב אליו, לכן ושמת עליהם שרי אלפים וגו', ויהיה בהם שופטים משרש בחי' קין, ויתוקנו גם הם על ידיהם.

מג.

כמו שהתחלת תיקונו של הבל היה במשה שהיה טוב בלי רע, כן התחלת תיקון קין בסוד נשמתו היה ביתרו חמיו של משה

ועדיין צריכים אנו לתת טעם, למה לא נצטווה בזה בתחלה ע"י הקב"ה, והטעם הוא, כמ"ש (בראשית ד' כ"ד) כי שבעתים יקם קין. כי כמו שהתחלת תיקונו של הבל היה במשה, שהיה טוב בלי רע,

לו הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

כנז"ל בפסוק ותרא אותו כי טוב הוא, כן התחלת תיקון קין בסוד נשמתו, היה ביתרו חמויו של משה, והיו שניהם בדור אחד, וכנודע מספר התקונין, בפסוק קניתי איש את ה'.

מד.

קין אמר לית דין ולית דיין ולית עולם אחרון, ונתקן על ידי יתרו

והנה קין חטא ג"כ בענין הדינים, ואמר לית דין ולית דיין, ולית עולם אחרון, כשהרג להבל אחיו. ולכן אשר עתה היה נתקן ע"י יתרו, תקן עון ההוא, והוא בעצמו יעץ למשה עצה זו, והודה על ענין הדינים, לתקן פגם שבו. וגם כי כיון שהוא ראש לנשמות קין, היה רוצה לתקן גם את נשמות קין, שהיו גם הם מעורבים בדייני סדום. ולכן בחר במינוי שופטים אחרים, שהיו מבחי' קין, לתקן את נשמות קין גם הוא, ע"ד שהיה משה מתקן נשמות הבל, והנה אחר שנמחלו ג' עבירות אלו, אז עמדו בחר סיני, ופסקה כל זוהמתם הראשונה, ואז קבלו כל התורה כלה.

מה.

נבאר עתה בקיצור ענין גלות ישראל למצרים ולמה היו שבעים נפש, ואיך נגאלו, ואיך נכנסו לארץ ישראל, ואח"כ נחזור לבאר דרוש ארוך, בענין משה רבינו ע"ה ודור המדבר וערב רב, ודרושים רבים הנכללים בהם

ונבאר עתה בקיצור, ענין גלות ישראל למצרים, ולמה היו שבעים נפש, ואיך נגאלו, ואיך נכנסו לא"י. ואח"כ נחזור לבאר דרוש ארוך, בענין מרע"ה, ודור המדבר, וערב רב, ודרושים רבים הנכללים בהם.

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל לז

מו.

כל הנשמות באות מטפת החסדים נמשכים מן הדעת שמשם טפת הזרע, ובפרט מן החסדים התחתונים המגולים הקרובים אל היסוד, ואף על פי שגם באים נשמות מבחינת החסדים המכוסים, אינם עולים בחשבון נפשות בני ישראל שנכנסו בגלות

ובכזו שהודעתך בפרשת בראשית בענין חמאו של אדה"ר, כי כל הנשמות באות מטפת החסדים, שהם מ"ד, נמשכים מן הדעת, שמשם טפת הזרע, בסוד (בראשית ד' כ"ה) וידע אדם עוד את חוה אשתו, ובפרט מן החסדים התחתונים המגולים, הקרובים אל היסוד. ואף על פי שגם באים נשמות מבחינת החסדים המכוסים, אינם עולים בחשבון נפשות בני ישראל שנכנסו בגלות, כי בחי' הגלות הוא הסתלקות החסדים, והעלמם בשרשם כמו שנבאר ובהי' זו אינו ניכר אלא במגולים, שמתעלמים אח"כ, ולא במכוסים ונעלמים תמיד, ולכן מספרם אינם אלא ע' נפש בלבד, שהם כללות האורות, אבל פרטיהם הם ס' רבוא, כמספר ו"ק.

מוז.

טעם שישראל נקראים בני ישראל

והנה היותם נקראים בני ישראל, הוא במה שנודע, כי חג"ת נקראים אבות, ונה"י נקרא בנים. ולפי שאלו האורות המגולים הם החסדים דנו"ה, ולכן נקראו בני ישראל, כי משם שרשם וישראל הוא ז"א עצמו כנודע, ובניו הם נו"ה שבו.

לח הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

מח.

נבאר עתה דרוש גדול כולל דרושים רבים, ובכללם יתבארו ענייני נסים דיציאת מצרים, ובמדבר, ובו נבאר ענין ישראל, ויעקב, ועשו, ורחל, ולאה, ודור המדבר, וערב רב, ומשה ואהרן ומרים, וענין המרגלים, ויהושע וכלב, וענין אפרים בן יוסף, ושני המטות, מטה האלהים ומטה משה, וענין הבאר, ומן, וענני כבוד

ונבאר עתה, דרוש גדול, כולל דרושים רבים, ובכללם יתבארו ענייני נסים דיציאת מצרים, ובמדבר, ובו נבאר ענין ישראל. ויעקב. ועשו. ורחל. ולאה. ודור המדבר. וערב רב. ומשה ואהרן ומרים. וענין המרגלים. ויהושע וכלב. וענין אפרים בן יוסף. ושני המטות, מטה האלהים. ומטה משה. וענין הבאר. ומן. וענני כבוד. וקצת רמז מאמר בספר הזוהר פרשת תצוה בענין הנהו תלת נקודין דכל עלמא, תורבא, וישובא, וג"ע הארץ.

מט.

פרצוף אמצעי העומד כלפי פנים דפרצוף דור המדבר הוא הנקרא יעקב, וב' פרצופים אחרים זה בימינו וזה בשמאלו נקראים ערב רב ועשו בן יצחק אחיו של יעקב

שורה ג', להלאה משורה שניה, והיא היותר רחוקה מז"א. גם היא ג' פרצופים אחרים, פרצוף אמצעי, העומד כלפי פנים דפרצוף דור המדבר, הוא הנקרא יעקב. וב' פרצופים אחרים, זה בימינו, וזה בשמאלו, נקראים ערב רב, ועשו בן יצחק אחיו של יעקב. והנה הם ט' פרצופים, וזה ביאורם, ונתחיל לבאר תחלה השורה החיצונה שבכלם, ואח"כ השנית, ואח"כ הפנימית משלשתם.

ג.

שורה החיצונה היא יעקב באמצע וערב רב בימינו ועשו
בשמאלו

שורה החיצונה, היא יעקב באמצע, וערב רב בימינו, ועשו בשמאלו.

נא.

ב' הפרצופין אשר מימין יעקב ומשמאלו, הם בחינת ערב רב
שיצאו ממצרים עם ישראל ונתגירו, ואת

והנה ב' הפרצופין אשר מימין יעקב ומשמאלו, הם בחינת ערב רב
שיצאו ממצרים עם ישראל ונתגירו, ולכן הם בצד ימינו של
יעקב. ועשו, בשמאלו של יעקב. ולכן לא נתגיר, ובוזה את המילה ואת
הבכורה וכו'.

והנה עיקר ההארה היוצאה מיסוד ראבא היא ביעקב, שהוא כנגד
פנים דזעיר ממש, וההארה ההיא נמשכת ביושר. אבל שתי
ההארות שיש בצדי יעקב, אינם נמשכות ביושר מפנים דזעיר, רק הם
נוטים אל האלכסון בקרן זוית, ולכן הארתם מועטת. ועכ"ז, הימני גדולה
הארתו מן השמאלי. ולכן יעקב שהוא באמצע, הארתו גדולה מאד, ואין
החיצונים שולטים בצד הפנים כלל, ולכן היה בחיר שבאבות, ובפרט
אחר שנתעלה במדרגת ז"א עצמו, כנזכר לעיל בפסוק ויאמר לא יעקב
יאמר עוד שמך כי אם ישראל. ועכ"ז יש בו בחי' דין, כי כן יעקב
בגימטריא שני שמות אלה"ם, עם מספר עשר אותיותיהם, כמ"ש בפרשת
וישלה, ובריש פרשת לך לך.

גב.

הערב רב אשר מימין יעקב היא הארה מועטת, לכן שלטו בהם החיצונים והיו גוים – ולהיותם נמשכים מיסוד דאבא שהוא משה, לכן טרח משה רבינו ע"ה להוציאם ממצרים ולגיירם ונקראו על שמו – ערב רב בגימטריא דעת

והערב רב אשר מימינו, היא הארה מועטת, לכן שלטו בהם החיצונים, והיו גוים. ולהיותם נמשכים מיסוד דאבא שהוא משה, כמ"ש לעיל בדרוש שקודם לזה, לכן טרח מרע"ה להוציאם ממצרים, ולגיירם, ונקראו על שמו, כמ"ש (שמות ל"ב ז) כי שחת עמך וכו', וכמ"ש בדרוש שקדם. כי לכן ערב רב בגימטריא דעת, שהוא דעת עליון שביסוד דאבא, ומשם נמשכת הארתם לחוץ.

גג.

עשו אח יעקב היא הארה גרועה מכל ההארות כולם, לכן שלטו בו הקליפות יותר מבערב רב ולא נתגייר כלל

ועשו אחיו אשר כושמאל יעקב, היא הארה גרועה מכל ההארות כולם של יסוד דאבא, אם להיותה בשורה החיצונה מכולם, הרחוקה מז"א. ואם להיותה בצד השמאל, ובפרט שהיא הארה נמשכת באלכסון, שהיא גרועה ומועטת כנזכר, ולכן שלטו בו הקליפות יותר מבערב רב, ולא נתגייר כלל.

גד.

הטעם שיצחק אביו של עשו היה רוצה לקרבו ולגיירו ולתת לו הברכות והבכורות

וזוהו הטעם שהיה יצחק אביו רוצה לקרבו ולגיירו, ולתת לו הברכות

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל מא

והבכורות, לפי שגם הוא מן השמאל, כמו יצחק שהוא שמאלו דז"א כנודע. ולכן עשו בנימטריא שני שמות אלו קפ"ד, שהוא אחוריים הממולאים דהוי"ה ז' יודי"ן שביסוד דאבא, כנז"ל בדרוש שקדם, ועם עשר אותיותיו שבאחוריים ההם הפשוטים, הרי צד"ק, ולהיותו סמוך עם יעקב, רצה להתאחו ג"כ בו מבחי" ב' אלהי"ם שבו, עם עשר אותיותיהם העולים יעקב כנוכר, כי גם הם דינים, ורצה להתאחו בהם, ולכן צדק ויעקב בנימטריא עשו. גם בזה תבין, איך יעקב ועשו הם אחים סמוכים זה עם זה למעלה, כשני אחים ממש.

גה.

בשורה האמצעית אין בהם אחיזה אל החצונים, כמו בשורה החיצונה שנתאחו החיצונים בערב רב ובעשו שבימין ושמאל – יעקב האמצעי לברו, היה שלם מכולם ולא שלטו בו

שורה האמצעית, היא ג' פרצופים אחרים, והם, דור מדבר באמצע, וב' המטות הנזכר בתורה. הא' נקרא מטה סתם, הוא בצד ימין דדור המדבר. והב' נקרא מטה האלהים, הוא בצד שמאל דדור המדבר. ולכן נקרא מטה האלהים, כי היא בשמאל כנוכר בזוהר פרשת בשלח דף מ"ח ע"א. וגם נתבאר בס"ה, כי ב' מטות היו. ושלתם עומדים בבחי" אחר בפנים, ר"ל כי פניהם לצד החיצון, כנגד אחוריהם של ג' פרצופין דשורה החיצונה כנז"ל, אבל אחוריהם הם לצד הפנים של שורה הפנימית, שבה ג' פרצופין, שהם, ז"א, ומן, וענני כבוד, כמ"ש לקמן. ולהיות כי זו השורה היא יותר קרובה לז"א, ולכן אין בהם אחיזה אל החצונים, כמו בשורה החיצונה, שנתאחו החיצונים בערב רב ובעשו, שבימין ושמאל. ויעקב האמצעי לברו, היה שלם מכלם, ולא שלטו בו כנז"ל.

ג.

הטעם שלא שלטו החיצונים ביעקב, רק בערב רב ועשו שהם הארות גרועות ומועטות

ואמנם הארת דור המדבר, זה עניינו, הנה נתבאר לעיל, כי עיקר ההארה האמיתית בכחה ובגבורתה, היא באמצע, לפי שיוצאה ביושר, ולא בדרך נטיה. ולכן בשורה החיצונה, עיקר ההארה היא ביעקב. ולכן לא שלטו בו החיצונים כנז"ל, אבל בערב רב ועשו, שהם מן הצדדים, הם הארות גרועות ומועטות, ולכן שלטו בהם החיצונים. גם בשורה זו האמצעית, עיקר ההארה היא בדור המדבר, שהיא האמצעית. ושתי ההארות שבצדדיו, הם טפילות אליו, ונקרא מטות כנזכר.

פרשת בא

שער הפסוקים – פרשת בא

ג.

הערב רב הם ניצוצות נשמות השחתת זרע אדם הראשון באותם ק"ל שנה, ולא היו נתקנים עדיין, ולהיותם מבחינת הדעת שהוא משה ע"ה, השתדל מאד לתקן אותם ולהוציאם ממצרים – השי"ת צוהו קדש לי כל בכור בבני ישראל, רק בכורות בני ישראל שגם הם מבחינת הדעת העליון הנקרא בכור והיו מתוקנים כבר מעון השחתת הזרע, אבל לא בכורות הערב רב שעדיין אינם נתקנים ואינם ראויים למצוה זאת

קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל וגו'. יש לתמוה מאוד בפרשה זו, כי הנה השי"ת ציווהו, קדש לי כל בכור, ומרע"ה הניח מלצות את ישראל על מצוה זו בזאת הפרשה, וציום מצוה אחרת, כמש"ה ויאמר משה אל העם זכור את היום אשר יצאתם ממצרים וכו'.

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל מג

ואח"כ חזר בפרשת והיה כי יביאך, וצוום והעברת כל פטר רחם וכו'. אבל הענין הוא, כמו שנתבאר לעיל בפסוק ויקם מלך חדש, כי הערב רב הם ניצוצות נשמות השחתת זרע אדם הראשון, באותם ק"ל שנה, ולא היו נתקנים עדיין, ולהיותם מבחי' הדעת שביסוד דאבא, שהוא משה ע"ה, השתדל מאד לתקן אותם, ולהוציאם ממצרים, כנזכר שם באורך, והנה השי"ת צוהו, קדש לי כל בכר בכני ישראל, להיות גם הם מבחי' הדעת העליון, הנקרא בכור, ושם מגיע פגם הטא של השחתת הזרע כנודע. ולכן בני ישראל שהיו מתוקנים כבר מעון הזה, קדש לי כל בכור שלהם, אבל לא בכורות הערב רב, שעדיין אינם נתקנים, ואינם ראויים למצוה זאת.

גח.

אם משה רבינו ע"ה היה תיכף אומר להם מצוה זאת, ויהיו הערב רב שומעים קדש לי כל בכור בכני ישראל, ולא בערב רב, היו פורקים עול וחוזרים לסורם, לכן בהיות רצון משה רבינו ע"ה להכניסם תחת כנפי השכינה, ולא יבעטו ח"ו בהקב"ה, לכן התחיל להם במצות זכור את היום הזה אשר יצאתם מארץ מצרים, שהיא מצוה כוללת לישראל ולהם, לכן כתיב ויאמר משה אל העם שהם הערב רב, ובלשון רבים אשר יצאתם היום אתם יוצאים – הערב רב לא נשתעבדו במצרים – כי אמר אלהים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה קאי על הערב רב – בראותם עמוד הענן נוסע לפני ישראל ולא לפני הערב רב, אמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו

ומשה רבינו ע"ה ראה, והנה אם עתה שהוא התחלת נתינתו יתברך לישראל את המצות, וזו ראשונה מכולם, אחר מצות פסח וחג המצות, אם היה תיכף אומר להם מצוה זאת, ויהיו הערב רב שומעים קדש לי כל בכור בכני ישראל, ולא בערב רב, היו פורקים עול, וחוזרים

מד הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

לסורם. ובפרט, כי עדיין לא יצאו ישראל ממצרים, כי הרי כתיב (שמות י"ג י"ז) ולא נחם אלהים וגו', כי קרוב הוא, כי אמר אלהים פן ינחם העם, שהם הערב רב, ושבו מצרימה, ומכ"ש עתה שעדיין היו בבתיהם, וכמו שמצינו שבראותם עמוד הענן נוסע לפני ישראל, ולא לפני הערב רב, אמרו (שם ל"ב א') קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, כנזכר בזה"ק. ולכן בהיות רצון מרע"ה להכניסם תחת כנפי השכינה, ולא יבעטו ח"ו בהקב"ה, לכן התחיל להם במצות זכור את היום הזה אשר יצאתם מארץ מצרים, והיא מצוה כוללת לישראל ולהם, ולכן כתיב ויאמר משה אל העם, שהם הערב רב, ולכן אמר בלשון רבים, אשר יצאתם היום, היום אתם יוצאים. אמנם אמר מבית עבדים, כלומר יצאתם ממצרים הנקרא בית עבדים, ע"ש ישראל שנשתעבדו שם, אבל אתם לא נשתעבדתם שם, ולכן לא אמר הכתוב מהיות עבדים, אלא מבית עבדים. [נהגה א"ש, גם עמ"ש חז"ל, שהמצריים נקראים עבדים, להיותם בני חם, הנקרא עבד, ואתי שפיר, כנלע"ד].

נט.

כל צורך חוזק יד לא היה בעבור ישראל אלא בעבור הערב רב, שלולי חוזק ידו יתברך לא היה מניחם פרעה לצאת, אבל לישראל לבדם לא היה מקפיד פרעה כל כך ולא היה צריך ליד חזקה ההוא

גם רמז באמרו כי בחוזק יד וכו', כי כל צורך חוזק יד לא היה בעבור ישראל, אלא בעבורם, וכמש"ה (שם ט' י"ז) ולמען ספר שמי בכל הארץ. ולולי חוזק ידו יתברך, לא היה מניחם פרעה לצאת. אבל לישראל לבדם, לא היה מקפיד פרעה כ"כ, ולא היה צריך ליד חזקה ההוא. וזש"ה, כי בחוזק יד הוציא ה' אתכם, ולא אמר את ישראל, וכיון שהוא כן, ולא יאכל חמץ, לא אתם ולא בני ישראל:

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל מה

ס.

משה רבינו ע"ה פייס הערב רב בדברים – על ידי שאמר להם משה שהחוזק יד עשה הקב"ה רק בשבילם, נתאמת בלבם שהקב"ה אוהב אותם – עתה אני רוצה לצוות לישראל מצוה פרטיית שאין לכם חלק בה, והטעם הוא כי הרי אתם הערב רב יוצאים היום ולא בחצות לילה כדרך ישראל שיצאו בחצות הלילה

והנה על ידי כן, נתאמת בלב הערב רב שהקב"ה אוהב אותם, ואחר שפייסם בדברים אלו, אז התחיל להתנצל להם על העתיד, והוא מצות הבכור כנז"ל. וז"ש, היום אתם יוצאים בחדש האביב, והוא הקדמה על העתיד, כלומר הרי נתתי לכם ולישראל מצוה אחת, ששניכם שוים בה לסיבה הנז"ל. ועתה אני רוצה לצוות לישראל מצוה פרטית, שאין לכם חלק בה, ולא מחוסר רב אהבתו יתברך אתכם, כי הרי במצוה ראשונה השווה אתכם כנוכר. רק הטעם הוא, לפי שאין עליכם חיוב מצוה זאת, מן הטעם שנבאר, והוא, כי הרי אתם הערב רב יוצאים היום, ולא בחצות לילה כדרך ישראל שיצאו בחצות הלילה, כמש"ה (שם י"ב ל') ויקם פרעה לילה, בעבור מכת בכורות המצריים, וכנגד זה נתחייבו ישראל להקדיש בכוריהם, שגרמו להם יציאתם בלילה, בעת מכת בכורות. אבל אתם יוצאים היום, ולא בלילה, אתם פטורים ממצוה זו שנאמר עתה אח"כ.

סא.

אחר שפייס הערב רב בדברים, אז החזיר פניו כנגד ישראל, ודבר עמהם בלשון יחיד, כי ישראל גוי אחד הם בארץ – הסיבה שלא דבר משה רבינו ע"ה עם בני ישראל והערב רב ביחד

ואחר שפייסם בדברים, אז החזיר פניו כנגד ישראל, ודבר עמהם

מזו הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל

בלשון יחיד, כי ישראל גוי אחד הם בארץ. וז"ש, כי יביאך, בלשון יחיד נאמרה כל זו הפרשה. ואמר להם, הנה כבר צויתי לערב רב על מצות חמץ, ועתה אני מצווה גם אתכם על המצוה הזאת ג"כ. והסיבה שלא דברתי עמהם ועמכם ביחד הוא, לפי שאין הטעמים שווים בשניכם, כי טעם שלהם הוא כנ"ל, כי בחזוק יד. אבל הטעם שלכם הוא בלשון אחר, והגדת לבנך וגו', בעבור זה עשה ה' לי, ולא לע"ר, כי הם לא היו משועבדים כמוני, ולכן בי תלוי יציאת מצרים, כמש"ה בצאתי ממצרים. ואחר אשר השווה לשניהם במצוה זאת, ונתפייסו כלם, אז אמר המצוה של קדש לי כל בכור וגו', לישראל לבדם בלשון יחיד. והיה כי יביאך, והעברת כל פטר רחם, ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו וגו'. וטעם זה לא שייך אלא בכם, היוצאים בחצות לילה, בעת הריגת בכורי מצרים, משא"כ בערב רב שיצאו אח"כ ביום כנז"ל.

טב.

הטעם למה נתן מצות אכילת מצה גם לערב רב מה שלא עשה כן במצות הבכור – הערב רב הם בסוד דעת העליון שבבינה

והנה טעם למה נתן מצות אכילת מצה גם לערב רב, מה שלא עשה כן במצות הבכור, הטעם הוא במה שהודעתך, בפסוק ויקם מלך חדש, כי הערב רב הם בסוד דעת העליון שבבינה, ובחי' המצה שמורה היא במלכות של הבינה, והיא הנקרא ד' רבתי דאחד כנודע. והנה גם שם דעתן של נשים קלה, בנימטריא קל"ה כמנין מצה, ולכן נצטוו גם הם במצות המצה.

פרשת בשלח

שער הפסוקים – פרשת בשלח

סג.

פשט הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף עמו, הערב רב שעלו עם ישראל ממצרים הם אותם הנפשות שגזר עליהם יוסף הצדיק שימולו וגייר ומל אותם, ומשה גם הוא רצה לקרבם ולהכניסם תחת כנפי השכינה, ולפי שיוסף התחיל במצוה זאת והיה העיקר הראשון לגיירם, לכן לקחו משה עמו

ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כבר ידעת מ"ש רז"ל בפסוק לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, שגזר עליהם שימולו, וגייר כמה נפשות ומל אותם, והם הערב רב שעלו עם ישראל ממצרים. ומשה גם הוא רצה לקרבם ולהכניסם תחת כנפי השכינה, ולפי שיוסף התחיל במצוה זאת, והיה העיקר הראשון לגיירם, לכן לקחו משה עמו.

סד.

השי"ת אמר למשה רבינו ע"ה "עבר לפני העם", "עבר" אותיות ער"ב, שהערב רב שיש מהם פחד שמא יסקלו אותו, אני מבטיחך שאצילך מהם, אמנם מן ישראל אל תפחד מהם כי קדושים הם ולא יזיקוך

ויאמר ה' אל משה עבור לפני העם. הנה ר"ת 'עבר לפני העם הוא על"ה, גם תיבת "עבר", אותיות ער"ב, פירוש, כי אותם ערב רב שעלה אתם, הנקרא העם סתם, מהם יש פחד פן יסקלוך, ולכן אני מבטיחך שאצילך מהם. אמנם מן ישראל, אל תפחד מהם, כי קדושים הם, ולא יזיקוך.

פרשת תשא

שער הפסוקים – פרשת תשא

סה.

מה היתה כוונת הערב רב בענין העגל – ענין בלעם וענין הערב רב איך הם מן הסיגים והזוהמא של משה רבינו ע"ה, אבל עדיין היה בהם תערובת ניצוצות קדושה, לכן נזדרז משה בכל כחו להכניס הערב רב תחת כנפי השכינה – לבן הארמי נתגלגל בבלעם בן בעור, כי בעור הוא בנו של לבן ואביו של בלעם – כל אותה המשפחה הם משורש אחד שהם סיגי נשמת מרע"ה, והם לבן ובעור ובלעם ובניו יונוס ויומברוס, לכן כולם היו קוסמים ומנחשים גדולים, לא היו כמותם בעולם

ענין העגל, צריך לדעת כונת הערב רב מה היתה, בעשותם עתה זה העגל. כבר הודעתוך בפסוק ויקם מלך חדש על מצרים, ענין בלעם, וענין הערב רב, איך הם מן הסיגים והזוהמא של מרע"ה, אשר נשמתו היתה מן הדעת עצמו דו"א, מבחי' מוחין דאבא. אבל עדיין היה בהם תערובת ניצוצות קדושה, ולכן נזדרז משה בכל כחו, להכניס הערב רב תחת כנפי השכינה. וכן מצינו בבלעם, שארז"ל עליו ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם, ובאומות העולם קם, ומנו בלעם. גם הודעתוך בפסוק ותגנוב רחל את התרפים אשר לאבית, כי לבן הארמי נתגלגל בבלעם בן בעור, כי בעור הוא בנו של לבן, ואביו של בלעם. והנה כל אותה המשפחה, הם משורש אחד הנזכר, שהם סיגי נשמת מרע"ה. והם, לבן, ובעור, ובלעם, ובניו יונוס ויומברוס, הנז' בסוף בפרשת תשא. ולכן כולם היו קוסמים ומנחשים גדולים, לא היו כמותם בעולם.

סו.

בעור אביו של בלעם היה מגולגל בצומח, ולא היה לו עדיין תיקון לעלות בבעל חי מרוב זוהמת הרע אשר בו, הוא בחינה עליונה אשר בכל הסיגים שבשורש ההוא, לכן יונוס ויומברוס בני בניו שהיו ראשי הערב רב כנודע, וכן הערב רב עצמם, כולם היו חפצים בתיקונו, כי בעלייתו תהיה עלייה להם

זכבר הודעתוך בשער הגלגולים, וכן במצות ברכת המזון, בפרשת עקב, ענין המגולגלים בכל ד' בחי', שהם, 'דומם', 'צומח', 'חי', 'מדבר'. גם הודעתוך שם, כי לכל בחי' מאלו יש זמן קצוב להם, לעלות משם למעלה יתירה. והנה זמן המגולגלים בצומח, הוא בד' חדשים ראשונים, שהם, ניסן, אייר, סיון, תמוז. והם עולים ומתגלגלים בבעל חי. והנה בעור אביו של בלעם, היה מגולגל בצומח, ולא היה לו עדיין תקון לעלות בבעל חי, מרוב זוהמת הרע אשר בו. ובלי ספק, כי הוא בחי' עליונה אשר בכל הסיגים שבשרש ההוא, ולכן יונוס ויומברוס בני בניו, שהיו ראשי הערב רב כנודע, וכן הע"ר עצמם, כלם היו חפצים בתקונו, כי בעלייתו תהיה עלייה להם.

סז.

ויביטו ויבינו בקסמים שלהם כי אין לו יכולת לעלות משם אלא על ידי שיחטיאו ישראל ועל ידי כן תתגבר הקליפה ותוכל להוציא את נפש בעור אביהם מן בחינת הצומח – נתחכמו לעשות העגל ההוא של זהב הנקרא שור על ידי הכשפים העצומים אשר בפיהם המכחישים פמליא של מעלה, ונתחברו כל הסיועים יחדיו, של הקליפה והכשפים, והקדושה של כח אהרן, ושל השם הקדוש שעל הטס ההוא, שבו העלו את יוסף מן היאור ועל ידי כן יצא משם שור הזהב ובתוכו רוחניות וחיות של נפש בעור אביהם, ועלה מצומח

לחי, וקבלוהו עליהם למנהיג שיודיעם עתידות וכל הצריך אליהם, וכל זה על ידי מה שהחטיאו לישראל

ויביטו ויבינו בקסמים שלהם, כי אין לו יכולת לעלות משם, אלא ע"י שיחטיאו ישראל, ועי"כ תתגבר הקליפה, ותוכל להוציא את נפש בעור אביהם, מן בחי' הצומח. ויצורף לזה היות החטא הזה נעשת ע"י אהרן הכהן, קדוש ה'. ויצורף ג"כ לזה, היות בידם אותו מס של זהב, שכתוב בו עלה שור. ואז נתחכמו לעשות העגל שהוא של זהב הנקרא שור, ע"י הכשפים העצומים אשר בפיהם, המכחישים פמליא של מעלה, ונתחברו כל הסיועים הנז' יחדיו, של הקליפה והכשפים, והקדושה של כח אהרן, ושל השם הקדוש שעל המס שהוא, שבו העלו את יוסף מן היאור ועי"כ, יצא משם שור הזהב, ובתוכו רוחניות וחיות, של נפש בעור אביהם, ועלה מצומח לחי, וקבלוהו עליהם למנהיג, שיודיעם עתידות וכל הצריך אליהם, וכל זה ע"י מה שהחטיאו לישראל כנז"ל.

סח.

נפש בעור הרשע אשר בשור ההוא, הוא שהיה צווח ואומר אלה אלהיך ישראל, זה סוד מה שאמרו שהאכילוהו עשבים, כי כיון שהיה מגולגל בצומח ובעשבים היה אוכל מהם, להעתיק משם בחינת נפשו המגולגלת שם, ועל ידי אכילתו אותם, יחזרו אבר מאברי השור החי ההוא ויעלה מצומח לבעל חי, וכל זה על ידי כח הקסמים שלהם, ולכן עשו העגל הזה בחודש תמוז שהוא החדש האחרון של זמן גלגול עליית הצומח אל מדרגת בעל חי

ונפש בעור הרשע, אשר בשור ההוא, הוא שהיה צווח ואומר, אלה אלהיך ישראל, כמ"ש חז"ל. גם זה סוד מ"ש חז"ל, שהאכילוהו עשבים, כמ"ש (תהלים ק"ו) כתבנית שור אוכל עשב. והענין הוא, כי כיון שהיה מגולגל בצומח ובעשבים, היה אוכל מהם, להעתיק משם בחי' נפשו המגולגלת שם, וע"י אכילתו אותם, יחזרו אבר מאברי השור החי

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל נא

ההוא, ויעלה מצומח לבעל חי. וכל זה, ע"י כח הקסמים שלהם. ולכן עשו העגל הזה בחדש תמוז, שהוא החדש האחרון של זמן גלגול עליית הצומח אל מדרגת בעל חי.

סט.

כבר ידעת כי קין רובו רע, והבל הוא טוב, ומשה הוא הבל, ונאמר עליו ותרא אותו כי טוב הוא – קין אתא מסטרא דנחש, שנאמר עליו ולכל תכלית הוא חוקר, שכוונתו לכלות כל העולם

למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם וגו'. ר"ת הוא הבל, והענין הוא, כי כבר ידעת, כי קין רובו רע, והבל הוא טוב, ומשה הוא הבל, ונאמר עליו ותרא אותו כי טוב הוא. וא"כ למה יאמרו מצרים, כי הבל שהוא משה מסטרא דטוב, הוציא את בני ישראל ממצרים ברעה, שהוא מסטרא דקין. וכמו שקין הרג להבל בהרים ובשדות, גם פה הוציאם להרוג אותם בהרים. וכמו שקין אתא מסטרא דנחש, שנאמר עליו ולכל תכלית הוא חוקר, שכוונתו לכלות כל העולם. כן פה נאמר, ולכלותם מעל פני האדמה. וכמו שקין כתיב בו הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה, כן פה כתיב, ולכלותם מעל פני האדמה. וא"כ כדי שלא יחשבו מצרים, שאני מסטרא דרע חס ושלום, לכן למה ה' יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, לכן שוב מחרון אפך.

ע.

משה הוא שם בן נח – משה הוא גלגול הבל בן אדם – אחר כך נתגלגל בשת אחיו, ואחר כך בנח הצדיק, שהיו בדורו דור המבול, שהם עצמם בחינת הערב רב שבדורו של משה – לפי שנח הניחם למחות בדור המבול וחטא בזה, לכן נתקן במשה

גב הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל

שמסר עצמו עליהם ואמר ואם אין מחני נא מספרך אשר
כתבת

[סימן ל"ג] ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומר אלי. קשה שלא
מצינו מאמר ידעתוך בשם כלל בכל התורה,
ואיך אמר ואתה אמרת ידעתוך בשם. אבל זה יובן במ"ש בספר התיקונין
בתיקון ס"ט, כי משה הוא שם בן נח. והענין נתבאר אצלינו, כי משה הוא
גלגול הבל בן אדם, ואח"כ נתגלגל בשת אחיו, ואח"כ בנח הצדיק, שהיו
בדורו דור המבול, שהם עצמם בחי' הערב רב שבדורו של משה, כנז"ל
בפסוק ויקם מלך חדש על מצרים. ולפי שנה הניחם למחות בדור
המבול וחמא בזה, לכן נתקן במשה, שמסר עצמו עליהם, ואמר ואם אין
מחני נא מספרך אשר כתבת. ואחר כך נתגלגל בשם בן נח. ואל תתמה,
איך נתגלגל בנח ובשם בנו, שהיו שניהם חיים בדור אחד. כי כבר
הודעתוך, כי בחי' כל הגלגולים האלה של משה, הם בסוד חלקי נר"ן
שלו, וחלק זה בא באיש א', וחלק זה בא באיש אחר. וז"ש, ואתה אמרת
ידעתוך בשם, כלומר כבר הודעת לי, שנתגלגלתי בשם בן נח, שהיה
נביא, ושם ידעתני ודברת עמי בנבואה. וגם בהיותי מגולגל בנח, אמרת
לי שמצאתי חן בעיניך. וכמ"ש, (בראשית) ונח מצא חן בעיני ה'. כי חן,
הם עצמם אותיות נח, וזש"ה וגם מצאת חן בעיני.

פרשת בלק

שער הפסוקים – פרשת בלק

עא.

בלק ובלעם היו קוסמים וחכמים שאין כמותם בעולם – נקרא בלק בן צפור על שם חכמתו שהיה קוסם על ידי צפור אחד

[סימן כ"ב] וירא בלק בן צפור את כל אשר וגו'. ראיתי לבאר כאן, ענין בלק ובלעם, שהיו קוסמים וחכמים, שאין כמותם בעולם. וכמ"ש חז"ל כי בבחי' אחת היה בלק טפל לבלעם. ובבחי' אחרת, היה בלעם טפל לבלק. וגם בזוהר האריך בענין בלק ובלעם, כי נקרא בלק בן צפור, ע"ש חכמתו שהיה קוסם, ע"י צפור א'. והגהתה א"ש, אני פרשתי בזוהר, כפי דבריהם, כי בן צפור, ירצה דדריש כן מלשון בינה שהיה מבין חכמתו מאמצעות אותו הצפור הנקם"ם].

עב.

תכלית שנאתם עם ישראל על חנם – גם עמלק היה שונא גדול לישראל – עמלק ע"ם ל"ק עמא דלקא לון – בלק ב"א ל"ק – בלעם ב"ל ע"ם – נשתארו אותיות עמ"ק, בלבל עמק דמחשבה דילהון דלא ישלטון ולא ישתארו בעלמא

גם ראינו תכלית שנאתם עם ישראל על חנם, משא"כ בזולתם. זולתי עמלק, שגם הוא היה שונא גדול לישראל. ולכן רצוני לייסד ענין זה, על מאמר ספר הזוהר בפרשת בלק דף קצ"ט ע"ב שורה כ"ג, וז"ל, ודוד מלכא אמר, (תהלים ט') כי הנה הרשעים ידרכון קשת כוננו חצם וגו', ואע"ג דהאי קרא וכו', אמרו עמלק, ע"ם ל"ק, עמא דלקא לון וכו'.

גד הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל

בלק, בא לק וכו', בלעם, ב"ל ע"ם וכו'. מה אתוון אשתארו עמ"ק, בלבל עמק המחשבה דילהון, דלא ישלטון, ולא ישתארו בעלמא וכו' עכ"ל.

עג.

עמלק הוא בחינת פסולת הרע שהוברר מן קין בן אדם הראשון, והוא בחינה אחת מן ה' מיני ערב רב שנתערבו בישראל, שהם עמלקים רפאים וכו' – כי גם בערב רב היה עירוב רע של קין ושל הבל – לכן היה עמלק שונא גדול לישראל – הטוב שבקין נברר ביתרו

דע, כי כל דברים אלו מיוסדים, ע"ד בחי' גלגול נשמותיהם, מהיכן נשרשו. הנה עמלק הוא בחי' פסולת הרע, שהוברר מן קין בן אדה"ר, והוא בחי' אחת, מן ה' מיני ערב רב, שנתערבו בישראל, שהם עמלקים, רפאים, כנזכר בזוהר בפרשת בראשית כי גם בערב רב, היה עירוב רע של קין ושל הבל. ולכן עמלק שונא גדול לישראל היה, וכמ"ש למטה בפסוק ויסר קיני מתוך עמלק, כי הטוב שבקין, נברר ביתרו הנקרא חבר הקיני, הנפרד מקין, ר"ל מן הרע של קין, שהוא עמלק.

עד.

בלק ובלעם היו מעורבים משתי רעות, מן הרע של קין ומן הרע של הבל – יש בכל אחד מהם ב' אותיות ב"ל מן הבל – לא הוברר מן הבל רק ה' אחרונה והיא הטוב שבהבל ונתנה במשה, וב' אותיות ל"ב של הבל לא הובררו, והיה בהם הרע של הבל ונתנו בבלק ובלעם בלב"ל

ובלק ובלעם, היו מעורבים משתיים רעות, מן הרע של קין, ומן הרע של הבל, ולכן יש בכל אחד מהם ב' אותיות ב"ל, מן הבל, וכמבואר לעיל בפסוק (שמות ב') וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל גה

הסנה, כי לא הוברר מן הבל, רק ה' אחרונה, והיא הטוב שבהבל, ונתנה במשה. וב' אותיות ל"ב של הבל לא הובררו, והיה בהם הרע של הבל, ונתנו בבלק ובלעם בלב"ל.

עה.

ג' אותיות הראשונות של עמלק שהם עמ"ל נתנו בבלעם, ואות ק' נשארה בבלק – היות שבלק ובלעם יש בכל אחד מהם רע של קין ושל הבל, אבל עיקרו של בלק הוא מן הרע של קין, ועיקרו של בלעם הוא מן הבל

גם בחינת הרע של קין שנתערב בהם, נרמז בשמותיהם, כי כבר אמרנו שהרע של קין הוא עמלק, והנה ג' אותיות הראשונות, שהם עמ"ל, נתנו בבלעם, ואות ק' נשארה בבלק. ואמנם, עם היות שבלק ובלעם, יש בכל אחד מהם רע של קין ושל הבל, עם כל זה עיקרו של בלק, הוא מן הרע של קין. ועיקרו של בלעם, הוא מן הבל.

עו.

בלק בן צפור, בן יתרו, עליו נאמר גם צפור מצאה בית, אבי צפורה אשת משה, הטוב לקחו יתרו ונעשה צפור טהורה, והרע נתן בזרעה והוא בלק, דמבני בנוי של יתרו הוה – הנשמה של קין נתנה ביתרו, ורוח של קין בשמואל הנביא

וענין בלק, נרמז בפסוק וירא בלק בן צפור, בן יתרו, שעליו נאמר (תהלים פ"ד), גם צפור מצאה בית, אבי צפורה אשת משה, כנזכר בזוהר בפרשת בלק דף קצ"ו ע"ב. והטוב לקחו יתרו, ונעשה צפור טהורה. והרע נתן בזרעה והוא בלק, דמבני בנוי של יתרו הוה, כנזכר שם. וכבר נתבאר אצלינו כי הנשמה של קין, נתנה ביתרו. ורוח של קין, בשמואל הנביא.

עז.

ענין בלעם – "הנה ילדה מלכה גם היא בניס לנחור אחיך"
הראשי תיבות ה'יא ב'נים ל'נחור, הם הבל, לרמוז על לבן בן
בתואל הארמי שהוא מהבל, וכל משפחתו היו גם כן משם –
לבן עצמו נתגלגל בבלעם

וענין בלעם, נתבאר אצלינו בכמה מקומות, איך עיקרו מן הבל, בסוד
(דברים ל"ג) ולא קם נביא עוד בישראל כמושה, בישראל לא קם,
אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם. גם ביארנו בפסוק הנה ילדה מלכה
גם היא בניס לנחור אחיך, כי ר"ת 'היא ב'נים ל'נחור, הם הבל, לרמוז על
לבן בן בתואל הארמי, שהוא מהבל, וכל משפחתו ג"כ היו משם, כמבואר
אצלינו בפרשת תשא, במעשה העגל. ובפרט במה שהודעתך, כי לבן
עצמו נתגלגל בבלעם.

עח.

בלק היה קוסם, ובלעם הוא נחש, והטעם לזה – בלק היה
יותר בקי בקסמים מבלעם

ובזה תבין, איך בלק היה קוסם, ובלעם הוא נחש, כנזכר בזוהר והטעם
הוא, כי הנחש אין כחו אלא בפיו, וכן בלעם שעיקרו מן הבל
כנז"ל, והוא הבל הרע, היוצא מן הפה. אבל בלק עיקרו מן קין, שהוא
מאימא, שהוא בחי' מעשה, כמו שידעת בענין ל"ב אלה"ם דבראשית,
דאבא אומר ואימא עושה. והקסם הוא ביד, וכמשה' וקסמים בידם, כי
בלק היה יותר בקי בהם מבלעם.

עט.

ב' בחינות היו בישראל, הישראל עצמם ששרשם הוא
ניצוצות משה הבא מן הבל, והערב רב הנקראים עם סתם

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאר"ל ז

והם מן הרע אשר בקין – ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא, שהם הערב רב הנקראים רב – ויקץ מפני בני ישראל עצמם שהם מן הבל

וַיִּגֵר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ וגו'. הענין הוא, כי ב' בחינות היו בישראל, אחד, הם ישראל עצמם, אשר בדור ההוא, כי שרשם הוא ניצוצות משה, הבא מן הבל, כמבואר אצלנו בענין דור המדבר, בפסוק ויקם מלד הדש על מצרים. הבחי' הב', הם הערב רב, הנקראים עם סתם, והם מן הרע אשר בקין כנז"ל. וכנגדם אמר, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא, שהם הערב רב, הנקראים רב. ואמר ויקץ מפני בני ישראל עצמם שהם מן הבל.

פ.

בלעם הוא בחינת הרע של משה – משה הוא מן הדעת העליון – בלעם הוא מהקליפה שכנגד הדעת – בניו של בלעם יונוס ויומברוס גם הם מן הדעת, והם היו ראשים של הערב רב, לכן ערב רב בגימטריא דעת

נאם שומע אמרי אל ויודע דעת עליון וגו'. זה יובן במש"ל, כי בלעם הוא בחי' הרע של משה, ולכן באומות העולם קם, ומנו בלעם. והנה משה הוא מן הדעת העליון דו"א אשר ביסוד דאבא, ולכן נקרא עליון. עוד ירצה קרוב אל האמור, כי כבר ידעת, כי בלעם הוא מהקליפה שכנגד הדעת, וז"ש ויודע דעת עליון. והנה בניו יונוס ויומברוס, גם הם מן הדעת, והם היו ראשים של הערב רב, ולכן ערב רב בגימטריא דעת.

פרשת עקב

שער הפסוקים – פרשת עקב

פ.א.

ויאמר ה' אלי לאמר ראיתי את העם הזה, קאי על הערב רב
ויאמר ה' אלי לאמר ראיתי את העם הזה וגו'. הנה תחלה אומר סרו
מהר מן הדרך אשר צויתם כתיב, והוא ענין אותה מצוה
ראשונה, שביארנו לעיל בפרשת בא, בענין קדש לי כל בכור, כי אז צוה
אל העם ערב רב, וא"ל זכור את היום הזה, ולא יאכל חמץ, ורצה לצוות
להם מצוה ראשונה זו עם ישראל, וז"ש אשר צויתם חסר יו"ד.

ספר מלכים

שער הפסוקים – ספר מלכים א'

פ.ב.

הערב רב עשו שני עגלים מחוברים אחור באחור, ונקרא עגל
אחד, וירבעם בן נבט רצה לגמור הענין ההוא ולנסור אותם
ולהפרידם כדי להחזירם פנים בפנים, לכן עשאם ב' עגלים
נפרדים, וישם את האחד בבית אל והאחד בדן, ולא עלתה
בידו רק הנסירה והפרידה ולא להחזירם פנים בפנים
להזדווג יחד

ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב וגו'. ענין שני עגלי זהב של ירבעם,
ושני עגלי דור המדבר, נתבארו היטב בבאורינו בספר הזוהר,
בפרשת משפטים בשאלת הסבא, מאן הוא נחשא דפרח באורא וכו', שרי

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל גט

בחבורא וסיים בפירודא וכו', וביארנו, כי זכר ונקבה של הקליפה, בתחלה הם מחוברים אחור באחור, ולכך הערב רב עשו שני עגלים מחוברים אחור באחור, ונקרא עגל אחד. וז"ש, שרי בחבורא. ואח"כ ירבעם רצה לגמור הענין ההוא, ולנסור אותם, ולהפרידם, כדי להחזירם פב"פ. ולכן עשאם ב' עגלים נפרדים, וישם את האחד בבית אל, והאחד בדן. האמנם לא עלתה בידו רק הנסירה והפרידה, וז"ש וסיים בפרודא. אבל לא עלתה בידו להחזירם פנים בפנים להזדווג יחד.

ספר ישעיה

שער הפסוקים – ספר ישעיה

פג.

הפסוק "ידע שור קונהו" נאמר על העגל שעשו הערב רב במדבר שהיה נכלל משור וחמור יחד – ישראל שנקראים עמי של השם יתברך לא ידעו ולא יתבוננו במה שהיו עושים הערב רב הנקרא עם סתם, ולא עמי – ראשי תיבות י"דע ש'ור ק'ונהו ו'חמור הוא ישק"ו, כמו שכתוב "זובחי אדם עגלים ישקון", שהרגו לחור והיו נושקים העגל הכלול משנים ונקרא עגלים – וכל מי שנשק לעגל היו שפתותיו מזהיבות ומשה היה הורגם

[סימן א'] ידע שור קונהו. הנה זה הפסוק נאמר על העגל שעשו הערב רב במדבר, שהיה נכלל משור וחמור יחד. והנה ישראל שנקראים עמי של השי"ת, לא ידעו ולא יתבוננו, במה שהיו עושים הערב רב, הנקרא עם סתם, ולא עמי. והנה ר"ת ידע שור קונהו וחמור הוא ישק"ו. וזה סוד פסוק מ"ש (הושע י"ג ב) זובחי אדם עגלים ישקון. ר"ל, שהרגו לחור, והיו נושקים העגל, הכלול משנים כנזכר.

ס הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להאריז"ל

ונקרא עגלים, וכל מי שנשק לעגל, היו שפתותיו מזהיבות, ומשה היה הורגם, כמ"ש חז"ל.

פד.

הערב רב, בכלל הזהב שהשליכו לבור השליכו טס של זהב שכתוב בו עלה שור שהשליך משה לים ועלה ארונו של יוסף, ובכח שם זה יצא העגל הזה – גם היה כתוב בטס הוא שם יל"י – ישראל לא י'דע ראשי תיבות יל"י, ע'מי לא ה'תבונן ראשי תיבות על"ה, כי בשם יל"י עלה העגל, וישראל לא ידעו ולא התבוננו בהשלכת הטס הזה, וחשבו כי העגל עלה מעצמו, ולכן טעו אחריו

זכבר ידעת כי הערב רב, בכלל הזהב שהשליכו לבור השליכו טס של זהב, שכתוב בו עלה שור, שהשליך משה לים, ועלה ארונו של יוסף, ובכח שם זה, ויצא העגל הזה. ודע, כי במס ההוא, היה כתוב בו שם השני, של שם בן ע"ב שמות, שהוא שם יל"י, והוא בסוד בינה, עיש בה חמשים שערים, והם גבורות, כמנין השם הנזכר. והוא סוד שם י"ה בפשוטו י"ה, ובמלוי יו"ד ה"י, שעולה כמוהו חמשים. וכמו שהודעתך בענין קבלת שבת, בפסוק יהוה למבול ישב כי גם שם נרמז בר"ת יל"י, כי בשם זה עולות הנשמות בכל ע"ש, ולכן בו עלה העגל, וזהו עלה שור. ולכן נרמז בר"ת ישראל לא ידע, ר"ת יל"י. עמי לא התבונן, ר"ת על"ה. לרמז, כי בשם יל"י הנזכר, עלה העגל, וישראל לא ידעו, ולא התבוננו בהשלכת הטס הזה, וחשבו כי העגל עלה מעצמו, ולכן טעו אחריו.

פה.

ידע שור קונהו, השור שעשו במדבר, ידע מי הוא שעשאו וקנהו, והם הערב רב וחמור שהם נמשלים לחמור, אבל השור לא נאמר בו אלא קונהו, שהשליכו טס של זהב שהיה

הערב רב על פי ספר הקדוש שער הפסוקים להארז"ל סא

כתוב בו עלה שור, ישראל לא ידע בענין זה כלל, כי הרי
הערב רב הם שעשו אותו – עמי לא התבונן ראשי תיבות
עלה, כי ישראל הנקרא עמי לא ידעו ולא התבוננו כאשר
הערב רב השליכו לאש הטס שהיה כתוב בו עלה שור

אמר שמואל, עוד מצאתי בפסוק ידע שור קונהו ענין אחד קרוב אל
הנזכר לעיל בפסוק ידע שור קונהו, וז"ל, פי, השור שעשו
במדבר, ידע מי הוא שעשאו וקנהו, והם הערב רב וחמור, שהם נמשלים
לחמור. אבל השור לא נאמר בו אלא קונהו, שדרשו רז"ל שהשליכו טס
של זהב, שהיה כתוב בו עלה שור. ישראל לא ידע בענין זה כלל, כי הרי
הערב רב הם שעשו אותו. עמי לא התבונן, ר"ת עלה, כי ישראל הנקרא
עמי, לא ידעו ולא התבוננו, כאשר הערב רב השליכו לאש הטס שהיה
כתוב בו עלה שור כנזכר.

פו.

מי עשה את העגל, הערב רב, שכתוב וגם ערב רב עלה אתם
או ירצה, תדע מי עשה את העגל, הערב רב, שכתוב וגם ערב רב עלה
אתם, וכבר הודעתוך, כי שם הב' מע"ב שמות של ויסע ויבא ויט,
הוא יל"י, והוא הממונה על כח השור העליון ולזה נרמז זה השם בר"ת
ישראל לא ידע.

פז.

כל היום ש'מי מ'נואץ למפרע, הוא ראשי תיבות משה,
דעתיד משה לאתגלגלא בכל דרא ודרא, והוא מנואץ ונבזה
בעיני הערב רב המתגלגלים גם כן בכל דור ודור, ועד שיכלו
גלגולי הערב רב, תמיד הוא מתגלגל ומנואץ בתוכם בגלותא
בתראה

ועתה מה לי פה נאם ה' גו', ותמיד כל היום שמי מנואץ (ישעי' נב, ה).
הנה ר"ת כל 'היום ש'מי מ'נואץ למפרע, הוא משה, ירמוז אל
מה שכתוב בזוהר ברעיא מהימנא בפרשת נשא, וגם בהרבה מקומות,
דעתיד משה לאתגלגלא בכל דרא ודרא, והוא מנואץ ונבזה בעיני הערב
רב, המתגלגלים ג"כ בכל דור ודור. ועד שיכלו גלגולי הערב רב, תמיד
הוא מתגלגל ומנואץ בתוכם בגלותא בתראה.

